

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, április 7.

MULT ÉS JÖVŐ.

Tisza István gróf pohárköszöntője.

Tisza István gróf szerdán este az aradi küldöttség tiszteletére a fővárosban adott banketen a következő, nagy figyelmet érdemlő politikai nyilatkozatot tette:

— Igen tisztelt Uraim! (Halljuk, halljuk!) Aki végigtekint a magyar nemzet történelmén, az lehetetlen, hogy ne lássa a történelem minden egyes lapjára felírva a magyar nemzetnek azt a sajátságos jellemvonását, hogy nagy tulajdonságai a nagy megpróbáltatások napjaiban kerülnek napvilágra. Nagy érdeme, államfentartó érdeme, de egyuttal tragikumuma ez a nemzetnek. Tragikumuma, hogy azt a jobb helyzetet, amelyet a megpróbáltatások pillanataiban érvényesített, nagy tulajdonságaival kivivott magának, azt a jobb helyzetet erejének fokozására, jólétének emelésére, a béke áldásainak üdvös és bölcs élvezésére felhasználni soha nem tudta és a derü, a béke, a nyugodt fejlődés áldásos korszakai alatt a nemzetnek azon tulajdonságai léptek végzetszerű erővel előtérbe, a melyek újabb megpróbáltatások, újabb katasztrófák, újabb élet-halál harcok csiráit tartalmazták. Aki figyelemmel kíséri a magyar nemzet történelmét a 67-es kiegyezés után, az lehetetlen, hogy megdöbbenve ne vegye észre ugyanennek a végzetszerű történelmi jelenségnek az ismétlődését. A nemzet nagy tulajdonságai talán soha fényesebben nem érvényesültek, mint a 48—49-es évek viharában; talán még inkább az azokat követett hosszú gyászos korszak néma szenvedései között. (Ugy van!) A nemzet kivivta magának a békés fejlődés előfeltételeit, megteremtette egy szebb, egy jobb jövő előfeltételeit jobban, alaposabban, mint bármikor századokkal azelőtt. Meg is indult a fejlődés. Az az elemi erő, amely keresztülvitte a nagy megpróbáltatásokon a nemzetet, a maga sulyával, a maga lökésével vitte előbbre a nemzet ügyeit egy bölcs, egy helyes, egy építő politika felé. A magyar nemzet a fejlődés e munkájában oly életképességről, oly erőről, oly bölcseségről tett tanubizonyságot, mely jobban emelte öntudatunkat, önérzetünket idebenn és emelte tekintélyünket, a belénk vetett bizalmas hitet az egész világon. De a figyelő szem mihamar észrevette a régi veszélyek megújulásainak jeleit. Kezdetben alig észrevehető egyes jelenségek voltak ezek, amelyek azonban, ahogy haladtak a hónapok és az évek, egymás után fokról-fokra, törvényszerűleg egy-

másra hatványozódva, mint egy nagy vihar előjelei mind világosabban mutatkoztak az aggódo honfiu szemek előtt és tisztelt uraim, talán egyike voltam azoknak, akik legelőször vetük észre e veszedelmet, talán egyike voltam azoknak, akiket az e feletti kétséges honfiu aggodalom legerősebben fogott el, talán egyike voltam azoknak, — hiszen ez természetes következménye a két előbb említett premisszának akik a legnagyobb elszántsággal dobtuk oda egész énünket, hogy megállítsuk ezen a lejtőn a nemzetet. Mikor ez a becsületes kísérlet nem sikerült, a teljesített kötelesség nyugodt öntudatával, de azzal a mélységes honfiu bánattal állottunk félre, hogy ime, feltartóztatlanul rohan a nemzet a maga végzete felé, ismét nagy megpróbáltatások, nagy katasztrófák lesznek csak azok, amelyek egy hipnotikus álomból felrúghatják a nemzetet. Tisztelt Uraim! Ebben az aggodalmamban — hála az egek urának — talán csalódtam. De hála mindenekelőtt annak az uralkodónak, (éljenzés, taps) aki bölcseségének, atyai szeretetének, türelmének olyan példáját, szolgáltatva a közelmúlt nehéz esztendői alatt, aminőre nem tudom, van-e példa a történelemben és aki akkor, amikor igazán vak szemmel rohant ez a nemzet vesztébe, mindent elkövetett, hogy ezen az uton megállítsa és egy békés fejlődés ösvényére terelje a nemzetet. Ennek köszönhető mindenekelőtt, hogy ma nyílt alkalom a nemzet előtt tanulni a közelmúlt tanulságaiból, eseményeiből, visszatérni a helyesebb utra, mielőtt még egyszer egy nagy katasztrófa szenvedései hullottak volna reánk. Mindaz, ami a közelmúltban történt, az élet iskolájának, az élet tapasztalatainak, tanulságainak gazdag tárházát tárja fel a nemzet előtt és anélkül, hogy keresztül kellett volna mennie a nemzetnek a szenvedések keserű iskoláján, e tanulságokat levonhatja magának. Most itt az alkalom a nemzet előtt levonni a tanulságokat, visszatérni azon utról, amelyiken végzetszerűleg rohan a romlás felé, visszatérni a fejlődésnek, a haladásnak, az erősödésnek, az igaz független nemzeti életnek valóban nemzeti, valóban produktív, valóban üdvös hazafias irányára. (Eljenzés!) Es most az előtt a nagy kérdőjel előtt állunk ismét, vajjon elegendő voltak-e ezek a tanulságok, ezek a tapasztalatok, vajjon mindaz a baj, mindaz a mizéria, mindaz a nyomoruság, viszonyainknak megrázkódtatásai nemzeti államunk mindazon repedései és rázkódása, amelyek az utolsó években — nem keresem, hogy

egyesek hibáiból, vagy gyarlóságáiból, vagy éppen gonoszságából, de a jóhiszeműleg megkezdett irányzatnak hibás és káros következményeinél fogva — bekövetkeztek, mondom, elegendők voltak-e ezek arra, hogy mind abból tudjunk most tanulni, hogy mindabból tudjuk most levonni a konzekvenciákat és meg tudjuk-e állítani ennek az örvénynek a szélénél a nemzetet? És tisztelt uraim, most, amikor aggódo, töprengve nézi az ember a jelen állapotokat és várja a választ e kérdésre, amelyet a nemzeti akarat a választásoknál lesz hivatva kifejezni, engedjék meg nekem, hogy mindenekelőtt köszönetet mondjak önöknek azért a biztató reménysugárért, a melyet Arad város közönségének magatartása nyújt felém e tekintetben. — Hiszen mindenki előtt, aki erőt és igazságot érez lelkében és akit hajt a vágy, hogy igazságban való meggyőződését ki is fejezze, mindenki előtt ott áll a kérdés, vajjon elhangzó szó marad e szavam a pusztában, vagy visszhangra talál-e honfitársaim előtt. Es ha az önök magatartása — és amit az Aradon lefolyt események bizonyítanak és amit az önök megjelenése újból bizonyít — azt mondja nekem, hogy „Ne csüggedj, megtalálsz a visszhangot a nemzet egészében!” (éljenzés!) engedjék meg, hogy ezért mint magyar ember, mint hazája sorsáért aggódo hazafi lelkem mélyéből mondjak önöknek köszönetet.

De tisztelt uraim, a hazafiui belátás csak akkor ér valamit, ha tettekre tudjuk beváltani. (Ugy van!) En már nyugodtságot érzek magamban aziránt, hogy a magyar nemzet közvéleménye kijózanodott első illúzióiból, helyesebben ismeri fel a nemzet jövőjét, céljait, érdekeit és az ezer felé vezető helyes utat. De ez nem elég. A politikai élet rögzös utjain, ha haladni akarunk, ha előre vinni akarjuk a nemzetet, nem elég helyes belátással rendelkezni! Akaraterővel is kell bírunk, amely azután ennek a helyes belátásnak a konzekvenciáit le tudja vonni az élet küzdelmeinek, az élet munkájainak, szenvedéseinek és kellemetlenségeinek közepette.

Tisztelt Uraim! Szabad intézmények csak abban az országban érvényesülhetnek a nemzet javára, ahol a társadalomnak több belátással bíró elemei egyuttal bírnak azzal a nagyobb kötelességérzettel, azzal a nagyobb akaraterővel, azzal a férfias jellemmel, amely azután arra indítja őket, hogy nem törődve a küzdelem hátrányaival és kellemetlenségeivel, igyekeznek erejük teljes latbavetésé-

vel a helyes uton vezetni polgártársait.

Tisztelt Uram! Azt a törekvést, ezt a tettek mezején érvényesülni akaró törekvést látom én Aradváros közönségéből megnyilvánulni. Hát ez ismét csak felcsillanó reménysugár és engedjék meg, hogy akkor, amikor ezért a haza nevében mondok önöknek köszönetet, azt kívánjam — mert hiszem, hogy ezzel kívánom Aradvárosnak és a magyar nemzetnek a legjobbat — hogy ez az igazi alkotmányos érzés, amely érzi a kötelességét annak, hogy helyes belátásunkat áldozatkész törekvéssé váltsa fel, hogy ez az igazi alkotmányos, szabad nemzethez és szabad emberhez illő felfogás, amely belevitte önöket e küzdelembe, tartsa fenn önökben a munkát, a munkakedvet, az elhatározást a magyar nemzet javára és Aradváros javára ebben a küzdelemben és a jövőben is. Aradváros közönségére üritem poharamat! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Vasárnap alakult meg nagy érdeklődés közepette a csongrád megyei nemzeti munkapárt. A párt alakuló ülése Szentesen volt, ezernél több megyei választó jelenlétében.

A párt diszelnökeinek Pallavicini Sándor grófot és Károlyi Imre grófot, elnökeinek Fekete Mártont és Novák Józsefet választották meg. Választották még végrehajtó-bizottságot és tisztikart.

A párt Csongrád megye minden kerületében jelöltet állít.

Szentesen Fekete Márton,

Csongrádon Hieronymi Károly,

Tápén Madarassy Beck Gyula báró,

Szegvárott Novák József a munkapárt jelöltje.

Hódmezővásárhelyen a munkapárt Serényi Béla grófot jelölte. Ha ő nem vállalná a jelöltséget, akkor Pápay József egyházi fő-

gondnok, vagy Hódy Mózes dr. ügyvéd lesz a párt jelöltje.

Temes megye kisbecskereki választókerületében a kormánypárt hivatalos jelöltje Pirkner János miniszteri tanácsos, tejjgazdasági felügyelő.

Kisjenőről jelentik: Wenckheim László gróf e hónap 16-ára tervezte Kisjenőre való utazását. Ekkor négyüléssel mondja el programbeszédét. A gróf pártonkívüli programmal lép föl.

A bethársi választókerület munkapártja most tartotta jelölő gyűlését, amelyen Péchy Zsigmondot jelölte.

A paksi választókerület jelöltjeinek száma a mai nappal szaporodott. Baumgartner Sándor közalapítványi igazgató tudatta, hogy munkapárti programmal lép fel. A függetlenségi Kossuth-párthoz Kossuth Ferenc táviratot intézett, hogy a kerületben okvetlenül állít jelöltet. Eszerint a paksi választókerületben öt jelölt fog a mandátumért küzdeni és pedig Mádi Kovács János Justh-párti, Niefergal Nándor és Baumgartner Sándor munkapárti jelöltek és Baránszky keresztényszocialista. A Kossuth-párt jelöltje még ismeretlen.

A huszti kerület munkapárti választói Nyegre Lászlót jelölték munkapárti programmal.

A verseci munkapárt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a vasárnap tartandó választógyűlésen Láng Lajost fogja képviselőnek jelölői.

Szentendrén a munkapárt tegnap tartott alakuló gyűlésén Almásy László dr.-t jelölte. Almásy dr. azonnal megtartotta programbeszédét.

A törökszentmiklósi kerületben mostanában tartotta meg program körutját a 48-as szocialistapárt jelöltje: Tarján Mihály dr. A fővárosi ügyvédet nagy ovációkkal fogadta a nép Törökszentmiklóson, Abád Szalókon, Tiszabón, Tiszaderesen és Kenderesen, ahol programját kifejtette. Tarján Mihály ellenjelöltje Somogyi Aladár dr. lesz, aki mostanig képviselte a kerületet függetlenségi programmal és akinek a megválasztásához nagyon megcsapantak a kilátások.

Justh Gyula ma reggel Szabadkáról Adára érkezett, ahol óriási néptömeg nagy lelkesedéssel fogadta. Justh délután Zentára utazik.

Liptószentmiklósról jelentik, hogy Balla Mátyás tót nemzetiségűvel szemben az ottani nemzeti munkapárt Zsilinszky Mihály volt államtitkárt jelölte.

hízelgett neki a sok kritikus és ugyszólván minden sorát aranynyal fizették a kiadók.

Hogy aztán a pompásan berendezett garconlakásban gyakorta tartott pezsgős vacsoráknak és a váltóbeli ésszekötéseknek volt-e valamelyes hatása arra az egyhangulag elismerő és tirádákat zengető kritikus-kórusra — azt már nem tudjuk. Ha azonban volt is, kevés lehetett mert mindenkinek be kellett látnia, még a legfanyarabb és legharagosabb kritikusnak is, hogy előkelő, fényes tehetséggel van dolga, aki nemcsak megközelíti, de jóval túlszárnyalja a modern francia elbeszélők legnagyobb mesterét is.

A társaságokban, a legelőkelőbb és legdisztingváltabb társaságokban valósággal királyszámba ment ez a fiatal író. Ahol ő megjelent, ott a többi férfira rá se néztek; a szép asszonyok tüzes tekintete, ifjú lányok félnék, epedő pillantása, mind csak feléje szállott; mintha csak kertész lett volna szép, virágos kertben, akiknek ollója elé megadással hajtják fejüket a büszke kaméliák, a dus szirmu krizantémumok és a bódító illatú tubarózsák.

És mennyi ideig ott csengett a sok selyemruhás szép virág szívében a visszhangja az ő egy szavának, egy mondatának. Lágy, suttogó hangján elmondott egy-egy szerelmi vallomása ellenállhatatlan erővel vonult be a halcsontpáncélokon keresztül a szívekbe és a szerelmi vereséget is csak hirtől ismerte ez a boldog ember, a minthogy egy csomó párbaja után sem volt egy karcolás sem a testén.

Budapestről jelentik: Ma két küldöttség tisztelgett Budapesten. Az egyik Jászberényből jött és a Kossuth párt helyiségében fölkereste Apponyi Albert grófot, akinek felajánlották a jelöltséget, melyet Apponyi elfogadott. A másik küldöttség Esztergomból járt Kálmán Gusztáv államtitkárnál, aki szintén elfogadta a felajánlt jelöltséget.

Orvoshiány Ökörítón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy az ökörítói sebesültek nem részesülhetnek megfelelő ápolásban, mert nincs elegendő orvos.

Tegnap lent járt Ökörítón Fényes László hírlapíró, aki az orvoshiány körül szerzett tapasztalatairól számol be. Megdöbbentő részleteket ír meg.

— Hát van-e sok beteg ember? — kérdezte többek között egy ökörítói gazdtól, nagy naivan.

— Most már csak hatvanöt van, a többi szétvitték a kórházakba tegnap meg tegnapelőtt. Százon felül volt.

— Aztán nagy sebesültek is vannak?

— Hát, uram, olykat az édesanyja se ismerné meg, ha meg nem hótt volna az is. Nincs azokon emberi forma. Egy seb végig.

— De hát akkor itt sok orvosnak, meg ápolónak kell lenni. A szolgabíró, meg az alispán, hol vannak?

— A székhelyen van a hivataluk, instálom, — mondja az egyik esküdt.

— Mikor volt itt utoljára az alispán ur?

— A szerencsétlenség után negyednapra volt itt egyszer. Azóta nem is. Azelőtt sem.

— Hát ki intézkedik itt?

— Intézkedett már a szentséges Ur Isten. Áldassék a neve.

Mikor pedig a szerencsétlenség után a budapesti mentők fölajánlották szolgálataikat, a vármegyei alispán azt válaszolta, hogy nincs szükség másra, — mint sirásra.

A vármegye főorvosától megkérdezte Fényes, hogy miért sürgényözött ilyet az alispán.

— Kérem, hangzott a válasz — akkor még nem tudtuk, hogy mennyi a sebesült. Hogy százon felül van.

Életunt.

Írta: Vértessy Gyula.

Szép, fiatal, erős legény volt. Magas, vállas, karcsú; az arca csupa élet, csupa egészség, az izmai, mintha vasból lettek volna. Nagy, kék szeméből kisugárzott a fiatalos tűz, az ajka kicsattanó piros volt; selymes, szőke bajusza lágyan, puhán simult feléje, mintha csak takarogni akarta volna ezt a veszedelmes szép száját, mely így is annyi csókos vágyat ébresztett asszonyszívekben, leányszívekben.

Ha végig ment az utcán, a férfiak irigykedve néztek ez után a szakétban járó Alkibiades után. Irigyelték fiatalágát, daliás természetét, erejét, szépségét, hódításait és ami fő: a karrierjét.

Ez utóbbit pedig annyival inkább, mert még csak annyit sem vethettek a szemére, hogy érdemeitől jutott oda, ahol most áll.

A tehetségét a legnagyobb irigyének, legádázabb ellenségének is el kellett ismernie. Persze, hogy azért kellett hozzá egy kis szerencse is, hogy hamarosan, egy pár év alatt elérje azt, amit más épp akkora tehetséggel, esetleg élete végére ért volna el.

Talán még harminc éves sem volt és a nevét már évek óta szárnyára vette a hír és bekalandozta, bejárta vele az egész országot. A többi írók akár a fejük tetejére is állhattak, még sem látta meg őket senki, se a kritikusok, se a közönség és ami a legnagyobb baj, se a kiadók. Pál Gézárt pedig istenítette a publikum.

Visszautasított szerelem sebhelyét sem viselte a lelkén: kétszer nem mondta senkinek, hogy „szeretlek“, másodszer már neki mondták...

Ha igazán boldog emberről volt szó mindenki csak Pál Gézárt hozta fel példának s ha egy-egy fiatal író elkeseredése, munkálkodása, sikertelensége és szerencsétlen anyagi viszonya már-már az örvény szélére vitt, a Pál Géza mesés karrierje visszatartotta. Hiszen az is így kezdte s ma hol áll!

Pedig bizony nem így kezdte. Gavallér, uriember volt az a kezdet elején is, miniszteri segédfogalmazó, aki otthonról háromszor annyit kapott évenként, mint a mennyi a fizetése volt.

Akkoriban kezdett írogatni! De nem ám olyan komisz papírra, mint például ön, fiatal barátom, a ki Pál Géza példájával vigasztalgatja magát, hanem finom diósgyőri vastag papírosra, finem tollal, első minőségű tintával, nem olyan vízzel főerasztett fakó folyadékkal, a minővel ön piszkítja a papírost. Fi done! Rosszul esik kézbe is venni!

És mikor azután megírta az első dolgait, hát nem maga állított ám be velük a szerkesztőségekbe kócosan, piszkos kézzel és nem is azt mondta, amit ön:

— Bátorkodtam elhozni; kérem elolvasni; szegény fia vagyok, ha lehetne használni, kérek egy-két forintot!

Oh, nem! Hanem elküldte az inasával és megírta, hogy csak műkedvelésből írogat, ha tetszik, fölhasználhatják a dolgát.

— Hogyan? Negyvennyolc óra nem volt elég önknek, hogy feljárnassák a házakat? Egy hét kellett hozzá? És akkor is egy-egy orvost küldenek ki inspekcióna egy községbe, ahol csak egész testre kiterjedő sebesülés husz-harminc van? Hiszen ilyenek közül tíznek is kevés egy orvos és legalább minden négyhez egy ápoló kell. Hiszen főorvos ur, úgy tudom, hogy ezeket többször kell kötözni és langyos fürdőkben enyhíteni rettenetes kínjaikat. Miért nem hozattak Budapestről orvosokat és ápolókat? Európa előtt ismét szégyelhetjük magunkat.

— Az csak elv, amit az urak beszélnek. A gyakorlatot mi értjük.

— Látom, főorvos ur, látom. Az ökrösszekérben való szállítás helyett nem lett volna itt jobb minden faluban hevenyészett kórházat berendezni az üresen maradt házakban? És eda a fővárosból a szükséges szereket, személyzetet az első gyorsvonattal lehozatni?

— Kérem, mondhatom — szolt a szatmári főorvos, — hogy az ökrösszekér jobb betegszállító, mint a budapesti mentők kocsija. Itt pedig nem lehet kórházat csinálni, mert azok a házak, amelyek üresen állanak: hatósági kezelés alá jöttek most, bajos lenne ezt megbolygatni. Ezentúl különben állandóan tartok itt Ökörítón egy orvost, felváltva három-három napig. Egy ápolót is hozattam.

... Ime, így beszélt a vármegyei főorvos.

Budapesti tudósítónk jelenti: A református konvent 500 koronát szavazott meg az ökörítói katasztrófa által sújtottak segélyezésére.

Bizalom a kormánynak. Nyitráról táviratozák: Nyitramegye állandó választmánya, a néppárt heves ellenzésével szemben elhatározta, olyan értelmű javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy a vármegye a kormánynak bizalmat szavaz és feliratilag üdvözlí.

A battonyai választókerület nemzeti munkapártja 1910. évi április hó 14-ik napján d. e. 10 órakor a battonyai Korona-vendéglő nagytermében alakuló és a megalakulás után képviselő-jelölő gyűlést tart.

Azután meglátogatta a redaktort s megkínálta egy igazi Uppmannal, egy olyannal, a minőről ő is szokott írni, szegény fiatal barátom, de aminőt ő nem igen szokott szívni — mikor pedig megjelent a harmadik tárcája, kért érte husznot forintot.

Igy bizony, így kezdődött ez a fényes, irigyelt pálya, amelynek, hogy olyan szomorú vége lett, az azt hiszem, hogy elégtételre fog szolgálni az ön rossz szívének. Bizonyára rossz, mert a szegény ember szívének az a sorsa, hogy eldurvuljon, elomoljék!

Különbön önön kívül még sok írótlársának szerzett örömet a halálával és különösen nagy örömet az esti lapoknak, hogy azok számára halt meg s azok írhat ak, e őször az öngyilkosságáról.

Persze; fogalma se volt róla senkinek, hogy mi adhatta a fegyvert ennek a boldog, irigyelt embernek a kezébe.

Lapozgatok a megjelent könyvei között és töröm a fejemet egy szép nekrológon. Egyszerre csak megakad a szemem egy novelláján. „Az öngyilkos”, ez a címe. Egy híres, fiatal festő története van benne megírva, aki megunja a dicsőséget, megutálja magát és itt hagyja magát. Az egész történet naplóalakban van írva. Menet tovább olvasom, annál inkább rájövök, hogy ezek az ő saját naplójából kitépelt lapok.

...Milyen boldog az, akinek még küzdenie kell a hirért? Hogy szeretnék ott lakni valahol a város legolcsóbb negyedében, egy kis padlásateliérben? Azt hiszem, ott tudnék még egyszer valami szépet alkotni. Itt? Előkelő, szép és utá-

Dráma a hálószobában.

Öngyilkos aradmegyei földbirtokos. Megsebesített urinő. — Kettős öngyilkosság Draucón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6

Az élet kifürkészhetetlen rejtelmek közé tartozik az indító oka ama drámának, amely ma délelőtt történt a ternovai járásban lévő kis Drauc községben. Vikol Vilmos fiatal földbirtokos, előkelő aradmegyei család fia, eddig még meg nem állapított okból kétszer rálőtt Wolf Béla földbirtokos és gőzmalom tulajdonos huszonnégy esztendő szép feleségére. Az egyik golyó súlyosan megsértette az urinőt; azután Vikol a halántékába lőtt és nyomban meghalt. A megrendítő tragédia okául némelyek reménytelen szerelmet emlegetnek. Azonban az asszony viselkedéséből nem lehetett arra következtetni, hogy ő különösen vonzódott volna a fiatal földbirtokoshoz. Azért határozottan nem is lehet tudni a tragédia indító okát. Alább részletesen elmondjuk a szomorú esemény lefolyását és előzményeit. Az olvasó aztán megállapíthatja, vagy megsejtheti a tudósításhól, mi idézte elő a fiatal lelkek drámáját.

Az unokatestvérek házassága.

Wolf Adolfnak nagy kiterjedésű földterülete, kisebb birtoka, nagy gőzmalma és erdeje van az aradmegyei Drauc község határában. Wolfnak Draucón boltja is van. E bolt mellett lakott ő és két fia, Wolf Béla és Wolf Zsigmond. A testvérek az apjukkal együtt gazdálkodtak és a család a legjobb egyetértésben élt. Wolf Zsigmond már régebben megnősült, Béla pedig négy évvel ezelőtt szánta magát a házasságra. Régebb idő óta vonzalmat érzett Löwy Ignác muszkai szőlőbirtokos legidősebb leánya iránt, aki neki vér szerint való unokatestvére. Megkérte hát a szép s művelt leány kezét, aki igent mondott.

Az ifju házaspár Wolf Adolf drauci házába költözött és ott zavartalan boldogságban éltek. Három év előtt a fiatal asszony fiucskát szült. A kis Laci sok boldog napot szerzett szüleinek. Wolfék legnagyobb szomorúságára a baba másfél éves korában hirtelen meghalt. Ettől fogva az asszonyka valóságos buskomorságot mutatott és hiába való volt férje, meg környezete minden vigasztalása.

A szomszéd földbirtokos.

A szép asszony a fia halála fölött érzett szomorúságot csak akkor tudta feledni, ha a szomszédos fiatal földbirtokos, Vikol Vilmos, átnézett hozzájuk.

Vikol ismert és előkelő aradmegyei családból való. Az apja régebben Aradon lakott, de azután kiköltöztek Draucra. Vikolék erdélyi örmény családból valók és néhány évtizedelőtt származtak el Aradmegyébe. A Vikol-fiuk a legjobb barátságban éltek mindig a szomszédos birtokos familiákkal.

Igy Wolfékkal is baráti viszonyba került. Az utóbbi években ugyszólván mindennapos vendég volt Wolfék házában. A 28 esztendő csinos ifju eltréfálkozott a család női tagjaival, de soha nem lépte túl az illendőség szabályait. Nagyon gyakran ebéden és vacsorán is ott volt Wolféknál, akik osztatlan rokonszenvet éreztek az intelligens, rokonszenves fiatal ember iránt.

A mai dráma azt mutatja, hogy talán a fiatal Wolf Béláné és Vikol Vilmos benső, lelki barátságot érzett egymás iránt. Ezt azonban senkise tudta és nincs is ez bizonyítva, csak az események engedik sejtetni.

A család egyik aradi rokonától megkérdeztük, hogyan került el ez a lelki harmónia az ő figyelmüket?

— Kérem, — mondta, — én nem is hiszem, hogy egyéb, mint egyszerű rokonszeny, lett volna köztük. Vikol mindehivel egyforma kedves és előzékeny volt és Wolf Bélánéval sem tett e tekintetben kivételt. Lehet, hogy négy szemközt a fiatal asszony kitérte a kis fia halála fölött érzett bánatát és a földbirtokos vigasztalhatta. Ennyit tudunk mi, akik a drauci családi viszonyokat közelről ismertük.

latos hideg minden dolgom, akár csak ez a sok cifra lom, amely körülvesz. A színek megfagnak az ecsetemen — itt nincs fény, itt nincs melegség. És a szívemet is otthagytam valahol, valamelyik szegény legénynél, akit úgy, de úgy irigyelek, míg ő a botor talán engem irigyel!

...Mít ér a diadal küzdelem nélkül? Mít ér így a szerelem is! Azt hittem, hogy végre igazán, őszintén szeretek valakit és úgy örültem előre, hogy sivar világomban fényt vet ez a szerelem! Vége van. Csak olyan, mint a többi! ...Olvasgatom a leveleket. Mekkora csomó illatos hazugság! Vagy lehet, hogy igaz szerelem hiradó!

S ha azok, annál aljasabb ez én vétkem, aki majd mindnyájának szerelmet hazudok szerelem nélkül!

... Ha valaki tudná, mennyire utálok én magamat! Itt állok elárasztva koszorúkkal s csak én érzem, hogy azok egy levelét sem érdemlem meg! Hiszen hasztalan silányság minden dolgom! Én érzem, én tudom s a jövő nemzedék, ha jobban fogja látni és ha velem együtt elönnnek az én jó kritikus pajtásaim, a kik annyi pezsgőmet és annyi szivaromat fogyasztottak el, hát akkor lomtárba fogják dobálni ezeket a silány mázolásokat mind.

... A gyomrom jó, a fejem nem szédül, az izmaim is ruganyosak, frissek és mégis beteg vagyok. Untat minden és gyötör az alkotás vágya — dolgozni pedig nem tudok. Hat vásznat hasogattam már össze dühömben. Mind csak olyan silányságokat mázoltam!

... Jólaktam a csókkal is. Eddig legalább egy csomó léha viszonyban lettem gyönyörűséget, de most már ezekre sem vágyom. Sőt nemcsak nem vágyom, de kezdem utálni az asszonyokat, leányo at, ezeket a gyöngé, megadó teremteseket, akikben nincs erő, energia, elentállási képesség.

... Az újságok megint a képemről írnak. Ostobák, ha látnak, hogy semmi sincs benne. Vagy azt hiszik, hogy az huszsin azon a leányon, meg hogy abban a karban izmok vannak? Az ám, mintha csak papírból lenne kivágva!

... Meddig fog ez így tartani? Mindig? Életem végéig egyebet ne tegyek, mint egyem, igyam, aludjam, léha viszonyokat kössek, ostoba dicséreteket hallgassak végig és meg nem érdemelt pénzeket rakjak zsebre?

Hiszen ez gyalázat így élni! Küzdeni akarok — mit ér ez így, ha fiatalon elém tálalt az élet mindent egy tábla és tudom, hogy második fogás nem következik. Mire árjak még, ha tudom, hogy mindent végigélvezte, a mit az élet nyujthat. De miért is hozta mind elém? Miért nem kellett minden falatot kicsikarnom a kezéből, oh milyen étvágygyal ettem volna De most? Jólaktam, undorodom mindentől. Elrontottam a gyomromat a szívemet, a fejemet. Nem gyógyvit meg engem semmi.

És egy kis ólomgolyó mégis meggyógyította! Így végződik a festő tragédiája.

És a Pál Gézáé is.

A váres tett.

Ma délelőtt Wolf Bélák lakásán együtt uzsonnázott Wolf Béláné, Wolf Zsigmondné és Vikol Vilmos. A Wolf-testvérek kint jártak a gazdaságban és a két asszony gondtalanul eltréfálkozott a vidám ifjuval.

— Maga is velünk fog uzsonnázni, — mondta az egyik urnő és azonnal elkészítette mindhármójuknak az uzsonnáját, néhány higtojáást.

Amint gondtalanul eszegettek, valaki jelentkezett az üzletben.

— Majd kimegyek én, — mondta Wolf Zsigmondné — és megnézem mit akarnak odakint. Én már ugyis elfogyasztottam az enni-valómat.

Ezzel fölkelte és kiment a boltba. Néhány perc múlva a lakás felől három revolverlövés zaja hallatszott az üzletbe. Wolf Zsigmondné természetesen azonnal besietett a lakásba. A sógornőjét és Vikolt nem találta az ebédlőben, ahol az imént uzsonnáztak. Gyorsan előhívta a cselédeket és azok segítségével fölkuatatta a fiatalokat. Azok bezárkóztak Wolf Béláné hálószobájába s a szoba ajtaját be kellett törni. Rémes látvány tárult eléjük. Vikol szétroncsolt fejjel hevert a földön. Az agyveleje a padlóra loccsant s az ifju már halott volt. Wolfné mellette feküdt. A melléből, a szive alatt szivárgott a vér. Amint a földről fölvetették és az ágyba fektették, lassankint magához tért. Gyorsan elhivatták Taueról Uray Miklós dr. járásorvost, aki konstataálta, hogy egy golyó az asszony szive alatt hatolt a mellbe, azonban valószínűleg megmenhető az életnek, mert a golyó csak a szivburkot sértette meg és a gerincsonokban megakadt.

Vikol holttestét hazaszállították s a dologról azonnal értesítették Muzsay községi jegyzőt, aki megjelent a helyszínen a vizsgálat megejtése végett.

Mi az oka a tragédiának?

— Két vallomás. —

Muzsay jegyző első sorban természetesen a sebesült urinőt hallgatta ki.

— Közös megegyezéssel határoztuk el, hogy meghalunk, — kezdte töredezt hangon. — Tegnap délután döntöttük el, hogy ma hajtjuk végre tettünket, ha alkalom kínálkezik erre. Amikor a sógornőm egyedül hagyott bennünket, akkor hirtelen összenéztünk. Én azt mondtam, hogy „siessünk, most van a legjobb alkalom.” Erre bementünk és megtörtént a dolog.

— Mi az oka a tragédiának? — kérdezte a jegyző.

Az asszony szemét elfutotta a köny:

— Kérem, — mondotta — ne faggassanak. Nem mondhatok semmit. Meg akarok halni.

A jegyző aztán nem kérdezte tovább a beteg urinőt. Megállapította még, hogy Vikol a sajátrevolveréből kétszer lőtt Wolfnéra. Az egyik nem talált a falba furódott, amásik pedig a mellébe hatolt. A harmadik golyót az agyvelejébe röpítette a fiatalember, aki néhány pillanat alatt kiszervezett.

Kihallgatta még a jegyző Wolf Zsigmondné is, aki sirya mondta:

— Kérem, nekem fogalmam se volt arról, hogy ők ketten mit terveznek. Istenem, ha tudtam volna, dehoggy hagytam volna őket magukra. Csak ne mentem volna ki, csak ne kellett volna kimennem...

A jegyző aztán megnyugtatta a megrémült urinőt, hogy ő egyáltalán nem oka a szerencsétlenség bekövetkezésének.

— Hiszen ők ketten úgy is elhatározták ezt a végzetes dolgot és így mindenáron végre

is hajtották volna. Csak idő kérdése volt ez náluk.

Beszélgetés a férjjele.

— Az életunt asszony bucsulevele. —

Telefonon beszélünk a mélyen sujtott férjjele, aki szomoruan mondta a következőket:

— Én nem voltam itthon, a gazdaságban tartózkodtam és úgy hívtak haza erre a gyász-hirre. Hogy mi az oka a dolognak? Hát kérem, az én szegény feleségem nagyon ideges volt, amióta egyetlen fiacskája, a mi drága Lacikánk meghalt. Én ennek tulajdonitom az egész szerencsétlenséget. Soha nem gondoltam azonban, hogy ilyen vészes tervekkel foglalkozik. És erről soha senkinek nem is beszélt. Csak tegnapelőtt jött haza a szüleitől, Muszkáról és azoknak se említette, hogy meg akar válni az élettől. Az utolsó napokban inkább vidámnak mutatkozott és úgy látszott, mintha feledni kezdené a fiacskáink halálát.

Szegény feleségem bucsulevelemben is mindig Lacikánkat emlegette.

Wolfné ezt a levelet intezte férjjehez:

— Édes Bélám! Kérlek, ne haragudj rám amiatt, amit tettem, de már oly régen készültem oda, az én felejthetetlen drága Lacikámhoz. Oly sokat szenvedtem már, hogy az elviselhetetlen volt.

Sokszor csókol szerető feleséged.

Az öngyilkos apja.

Vikol Vilmos édes atyja, néhai Vikol Sándor birtokos annak idején előkelő szerepet játszott Arad uri társadalmában. Az öreg urnak az volt a máciája, hogy neki milliókat kell szerezni.

— Meglátjátok, — emlegette mosolyogva barátainak. — ha meghalok, óriási dominiomot fog a családom utánam örökölni.

Sokat beszéltek arról, hogy az öreg Vikol, egy Szabó nevű aradi vendéglőssel, hónapokon keresztül gyakorolta a roulet-játékot. Elzárkóztak és azon spekuláltak, miként lehetne úgy elsajátítani a játékot, hogy ha elutaznak Montekarlóba, biztos sikerrel játszanak. Néhány hónap múlva eldicsekedtek ismerőseiknek, hogy megtanulták a játék nyitját, a siker bizonyos, „sprengolni” fogják a montekarlói bankot.

Husz-huszezer koronával el is utaztak Montekarlóba, de alig néhány nap múlva visszajöttek, mert a játékokra szánt összeget az utolsó fillérig elveszítették. Az öreg ur anynyira restelte ezt a kudarcot, hogy drauci birtokára költözött és csak hosszú évek eltelté után tért vissza Aradra.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. Budapestről jelentik: Ma reggel hét órakor a főváros mágnás társadalmának egy kedvelt hölgytagja halt meg: gróf Zichy Aladárné, született Hunyadi Henriette grófné. A grófné huzamosabb ideje betegeskedett és a napokban egy operációnak vetette alá magát. A gyöngye szervezetű urnő azonban az operációval járó fájdalokat és elgyöngülést nem bírta el. A szerencsétlen urnő az éjjel még eszméleténél volt, azonban hajnal felé beállott az agónia. A halottas ágy mellett megjelent a grófné férje és két leánygyermeke. Pont hét órakor bekövetkezett a halál. A halott urnő tetemét még a délelőtt folyamán átvitték a Szeitovszky-tér 2. szám alatti grófi palotába, ahol ravatalra helyezik. A családhoz máris sok részvétlívrat érkezett.

Sándor Kálmán nyugalmazott táblabíró, lapszerkesztő, Sándor János volt államtitkár bátyja, Marosvásárhelyt meghalt.

PESTI TRÉFAK.

*

(Tilos a színház — Csak a Pester Lloydot. — Zavarban a jelölt.)

— Fővárosi levél. —

Beöthy László a Magyar- és Király-színházak igazgatója jó üzletember. Sok pesti kereskedő megirigyelhetné élelmességét, amely aztán nála még a szerencsével is párosul. Beöthy jó, eredeti magyar darabok híján megszerezte a Bécsben betitott Roda-Roda darabot: a „Feldherrhügel“-t, amelyet a Magyar színház öles kezdő betűkkel hirdet Csáko és Kalap címmel. Ez a fölírat egy kis ártatlan megtévesztése a hiszékeny publikumnak a színház részéről, amely azt jelenti, hogy ma csakis realizisztikus iránnyal lehet telt házat csinálni. Mivel a darab ilyen is, megvan a sláger s Beöthynek nem fáj a feje. Elvégre az igazgató fején találta a szöveget, amikor a találó címet adta. Mert ha Beöthy lehet Magyar és Királyi szinigazgató, mért ne lehessen egyúttal Császár és királyi is? — De elvétettük a sort, mert alább másról lesz szó. A darab tendenciája katonaelenes, sőt a katonai vezetést direkt kifigurázza. Nohát ez kell a népnek! Meg is telik a színház állandóan, de a legtöbb a katonatiszt. Itt a bökkenő. A katonai parancsnokság Bécsből kapott utasítását hajtotta végre amikor kiadta a titkos rendeletet, hogy „Halt!” nem szabad a darabot uniformisban, végig nézni, mert baj tesz. De civilben tessék, azt meg nem tilthatjuk. Így esik meg aztán, hogy a színházban sok a katonaeember, akik ugyan nem uniformisban mulatnak a félszeg darabon, de meglátszik rajtuk a meglegedettség, amikor egy-egy igazatmondó passzus hangzik el a színpadon. De mit ér mindez, amikor ők másnap már az élet színpadán (náluk ez a gyakorlatór) játszik el ugyanazt. Mindennek dacára jól mulatnak a tiszturak, de vigyázzanak az inkognitóra.

*

A nemzeti munkapárt-körben jelöltet keres egy vidéki deputáció. Percel Dezső bemutat nekik egy jóképű fiatalembert, aki úgy látszik, nem tudja, hogy az illető kerület nem lelkesedik az általános választó jogért. A küldöttség faggatni kezdte a jelöltet, hogy mi az álláspontja ebben a kérdésben.

— Én az általános...

(A deputáció megrökönyödik. A jelölt hebeg).

— ... általánosságban hive vagyok a választójogi reformnak és a titkos...

(Ujabb megrökönyödés. A jelölt nagyot nyel.)

— ... óhajtam az, hogy Tisza István...

— Éljen, éljen! — harsogtatták a deputátusok és nyomban nagy lelkesedéssel így kiáltottak a szilárd meggyőződésű férfiak — a képviselőjelöltünk.

*

Jeles kollegánkkal, Rothauer-Ruttkai Györggyel, a Pester Lloyd kitűnő munkatársával, színházi kritikásával történt.

Egyszer haza rándult szülőfalujába. Régen nem volt már odahaza, jól esett neki felkeresni ismerőseit.

Meglátogatta a hitközségi elnököt is.

— Örülök, hogy látom! — mondta szívélyesen az öreg ur. Szépen megnőtt! No és mit csinál maga ott Pesten, mi?

— Irogatok. Ujságíró vagyok.

— Ugy? Nem tudtam! — felelte az elnök, — de ez ne essék zokon. Én már harminc év óta nem olvasok más lapot, csak a „Pester Lloyd“-ot.

AZ ARADI KOZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Az aradi küldöttség Tisza Istvánnál.

A budapesti ut. — Miniszteri nyilatkozatok Aradról.

— Kiküldött munkatársunk jelentése. —

Arad, április 6.

Az aradi mandátumért folytatott küzdelemben ma nevezetes állomáshoz érkezett el az aradi nemzeti munkapárt. Népes küldöttség utazott fel az ország fővárosába, hogy Tisza István grófot értesítse a párt ama országos jelentőségű határozatáról, melylyel a legnagyobb magyar politikust jelölte képviselőjéül. Az aradi küldöttség ezt ma élő szóval is tudomására adta nagynevű jelöltjének és egyszersmind biztosította őt arról, hogy a nevével megindított alkotmányos harcban férfias elszántsággal tart ki, lelkesedéssel dolgozik és önfeláldozással siet a vége felé, a diadal felé.

Az aradi küldöttség utja országos esemény lett. Ez tükröződik azokról a szónoklatokról, melyek Tisza István gróf és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ajkáról elhangzottak.

A nevezetes politikai eseményről a következőket telefonálja kiküldött munkatársunk:

Aradtól Budapestig

— A küldöttség tagjai. —

A közel háromszáz tagú küldöttség egy része már tegnap felutazott a fővárosba. A legtöbben azoanban ma reggel a háromnegyed kilenkor induló külön vonattal mentek föl. Az Aradról Budapestre utazott deputáció tagjai a következők:

Urbán Iván, Kintzig János, Nemess Zsigmond dr., Varjassy Lajos dr., Palmay Lajos dr., Vörös Henrik, Stauber József, Mittler Izidor dr., Steiner József, Andrányi Károly, Tenner József, Rosenberg Miksa dr., Lustig Andor, Zubor Andor, Goldschmidt Sándor, Szabó Zoltán, Tagányi Sándor dr., Funkelstein József, Löbl Gyula, Freud Fülöp, Wiener Gyula dr., Joó Béla, Schäffer Richárd, Stoll Béla, Weisz József, ifju Czeiler István, Kis Ferenc, Leviczky Tivadar, Kristyóry János, Tisch Mór dr., Ranschburg Sándor, Wolff Jenő, Horovitz Gusztáv, Radó Gyula, Kotsis Lajos, Csernovits Diodor dr., Zikó János, Tolnai János dr., Schreyer Viktor, Singer Sándor, Fábry Sándor dr., Steinhardt Mór dr., Nemes Géza, Bing Hugó, Leopold Zsigmond, Herzel Bernát, Kepes Gyula dr., Basch Simon, Kepes Olivér dr., Reiber Emil, Kende Artur, Mairovitz Emil, Neuman Adolf, ifj. Domány József, Köpf János dr., Parecz Béla dr., Zerkovitz Rudoif, Varjassy Árpád, Borlodon János, Borlodon György, Decsov Miklós, Szabó Karácsony, Bndreffy Lajos, Ábrahám Sándor, Zimmer Ádám, Sugár Jakab, Erdős Ignác, Erdélyi Ferenc, Stegena Andor Weinberger János, Weinberger Ferenc, Plesch Lipót, Sági Henrik, Braun Mór, Vajda Iván dr., Braun N. Antal, Lénárd Vilmos Pick Ernő, Hegyi Albert, Herbststein Mór, Faragó Gyula, Dörner János, Kovács Jakab, Német József, Sipos Mladin, Fericsán Aleksza, Fericsán György, Fericsán György, ifj. Fericsán Péter, Fericsán János, Oravetz Miklós, Pap Gyula, Macsinik János, Biris György, Beojung Ferenc, Csungán Árzén, Macsán Péter, Macsán Demeter, Ruzs Pál, Otyis Vazul, Tyirityán György, Zászló Sándor, Szkorczár György, Argyelán János, Figus Albert, Kállai Miksa, Spitéler Rudolf, Lautner Mátyás, Szigethy Béla, Czirkál Gyula, Réthy Viktor, Nesnera Aladár, Lövy Mór, Glück József, Grosz Aladár dr., Eles Armin, Frankl Géza, Reinhart Gyula, Andrékovic János, Szilvási István, Fischer

József, Olár Jusztin, Czernóczky Mihály, Kovács Mór, Czukor Albert, Teleky Gyula, Erdős Dezső, Huszár Lajos, Pogány György, ifj. Bakos Pál, Vass István dr., ifj. Vass Gusztáv, Apor Gyula, Daruváry Károly, Salgó Gusztáv, Lity József, Vidéky Géza, Bacsó János, Szabó Lázár, Péchy Géza, Pécsy István, Liebhaber János, Fritz Zsigmond, Nagy János, Schulde Frigyes, Bedő Árpád dr., Orody Nándor, Strumberger Oszkár, Korilly Géza Bakos Pál, Ottenberg Tivadar, Weisz Márkus, Montag Sándor, Adler Andor, Kovács János, Farkas Ernő, Fényes Kálmán, Homonnay Nándor, Pakurár Simon Krempánszky Ervin, Dobiaschi József, Mandel Dávid, Néczin Mihály, Orga Sebő, Fericsán Demeter, Szávin György, Osztoin Mihály, Riesz Mátyás, Gruber István, Eiser Sándor, Eisele János, Kun József, Fleischer Adolf, Varga Károly, Fehér Imre, Péterffy Pál, Csery Károly, Turay János, Kasnyik Lajos, Edl Lőrinc.

A mandátum följánlása.

— A deputáció Tisza István előtt. —

Budapestre délután két órakor érkezett a küldöttség, amelynek tagjai szétszéledtek azzal a megállapodással, hogy este 6 órakor a Nemzeti Társasörnek a Derotya-utcában lévő helyiségében találkoznak. Itt ajánlották föl tudniillik a mandátumot Tisza grófnak.

A küldöttséget a Társasörben Urbán Iván főispán vezette. Itt Tisza körül csoportosultak az aradiak és Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő elmondta az alábbi beszédet:

Kegyelmes Urunk! Alkotmányos életünk újabb eseményeiből merített tanulságok, valamint a fékevesztett politikai pártszervevények kárhözatos kitérési Arad szab. kir. város választópolgárságának egy igen jelentékeny részét a céltudatosság, lehetőség és türelmesség jegyében megszületett nemzeti munkapárt lobogója alá terelte.

Aradon a nemzeti munkapárt szervezve van; a polgárok százai és százai önként sorakoztak és folyton sorakoznak együvé. A hatalmas párttá tömörült polgárság Aradnak a törvényhozásban való képviselőre Nagyméltóságodat óhajtja megnyerni. Az aradi nemzeti munkapárt a múlt hó 31-én megtartott népes közgyűlésén eme óhaját közös akarattal határozattá emelte. Az aradi nemzeti munkapártot eme határozatának meghozatalánál nem a helyi érdekek önző kultusza vezette, hanem vezette az a mélyes meggyőződés, hogy a Nagyméltóságod által képviselt politikai irányzatnak diadalra jutása a magyar államiság elsődrendű érdeke. Ez a meggyőződés vezérelt bennünket, mint a közgyűlés kiküldöttéit Nagyméltóságod elé, hogy az aradi nemzeti munkapárt képviselőjelöltségét Nagyméltóságodnak felajánljuk és annak elfogadását hódolatteljes tisztelettel kérjük.

Amint Varjassy elmondta beszédét, percek éljeneztek Tisza Istvánt, aki a következő szavakkal felelt:

— *Tisztelt uraim!* Az önök felszólítására igen rövid választ adok. Ha önök abban a meggyőződésben vannak, hogy Aradvárosában az igaz ügy diadalát az én szerény személyem előtérbe állítása fogja kivívni, (Ugy van! Csakis!) parancsoljanak

velem, rendelkezésükre állok! (*Oriási éljenzés és taps.*) Abban a meggyőződésben fogtam bele ebbe a vállalkozásunkba, hogy az ország és a nemzet léteérdekéi kívánják, hogy a mi ügyünk diadalt arasson; mindnyájunknak, tehát magamnak is ebből a küzdelemből ki kell vennünk részünket ott, ahova a sors bennünket állit. Megtiszteltetésnek tekintem, hogy az önök élére állítottak ebben a küzdelemben, rajta leszek, hogy azt a zászlót, amelyet kezembe adtak, mocsoktalanul hozzam annak idején vissza. (Eljen! *Szetreaszke! — kiáltották a románok.*) — Most nem lehet hivatásom az, hogy itt hosszabb nyilatkozatokba és fejtegetésekbe bocsátkozzam. Kötelességemnek ismerem, hogy ezt megtegyem majd Arad város közönsége előtt. (Eljenzés.) Egyelőre csak arra kérem önöket, hogy menjenek bele ebbe a küzdelemben avval a férfias elszántsággal, de egyuttal azzal a lelki nyugalommal, azzal a férfias hidegvérrel, azzal a teljes szívvel és lélekkel, aminővel egy ilyen ügynek becsületes szolgálata jár. Még egyszer fogadják halás köszönetemet. (Eljenzés, taps. Felkiáltások: Eljen Tisza István gróf, Arad város képviselőjelöltje!)

Tiszának ezután Urbán főispán bemutatta a küldöttség sok tagját, akikkel Tisza elcsövegett.

— Hányan jöttek föl? — kérdezte.

— Kétszázötvenheten, — felelte Tagányi Sándor.

— Maradtak-e még otthon hűveink?

— Hogyne. Hiszen valamennyien nem jöhettek el, — felelték néhányan.

Ezután Tisza kijelentette, hogy most a munkapárt szervező bizottsági ülésén kell résztvennie és ezért elhagyja a küldöttséget.

— Viszontlátásra a banketen.

E szavakkal bucsuzott el a deputációtól, amely öt percekig ünnepelte.

A banket.

Este fél nyolckor a Dunaparton lévő Delyféle vendéglő külön termében gyülekezett a küldöttség és a meghívott vendégsereg. Amikor Tisza megjelent, harsány éljennel fogadták és elhelyezkedtek az asztaloknál. *Khuen gróf betegsége miatt elmaradt a banketről.* Az asztalfőn Tisza István foglalt helyet. Jobbjánál ültek Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és Kintzig János. Baljánál: Berzeviczy Albert és Urbán Iván. Szemközt vele: Nesnera Aladár, Andrányi Károly és Neuman Adolf. Ugyanannál az asztalnál ültek: Herczeg Ferenc, Fábry Sándor, Sztankoyics Miklós, Kristyóry János, Hámory László dr., Tagányi Sándor dr., Rosner Ervin báró és mások.

(Pohárköszöntő Tiszára.)

Az első fogás után Reinhart Gyula emelkedett szólásra és a következő pohárköszöntőt mondotta:

— *Uraim!* Ma, amikor képviselőjelöltünk szájából hallottuk, hogy kezünkbe adja az ő zászlóját, hogy azzal menjünk a reánk váró küzdelemben, viszony keletkezett Arad város polgársága és képviselőjelöltje között. Hogy ez a viszony továbbra is olyan lelkes legyen, mint ma, szükséges, hogy leleplezzem Arad város polgárságának érzékét. Aradváros polgárságában a kritikai érzék rendkívül ki van fejlődve. Mindent meg tud bírálni, de keveset alkotni. Ez a polgárság jelölte Tisza István grófot. Aki Arad polgárságát ilyen lel-

kesedésre volt képes birni, aki megtudta változtatni Arad polgárságának egész gondolkodását, hogy az többé ne illuziók után szaladjon, hanem a reális munkából vegye ki a maga részét, — annak az embernek a nevével Arad város polgársága győzni fog.

En poharamat képviselőjeltünkre, Tisza István grófra emelem. (Hosszantartó zajos éljenzés: éljen Tisza István gróf.)

Reinhart Gyulának nagy tetszéssel fogadott beszéde után szinte szünni is alig akaró tapsok között emelkedett szólásra Tisza István gróf. *Arad képviselőjeltjének pohárköszöntőjét lapunk mai számában vezér helyen közöljük.*

(Tözt a kormányra)

Nehezen akart csillapulni az a tomboló tetszészaj, amely Tisza pohárköszöntőjét követte, mely után Varjassy Lajos dr., a kereskedelmi és iparkamara főtitkára a következő beszédet mondta:

— *Tisztelt Uraim!* Magyarország egész történelmét jellemzi az, hogy az ország fejlődésének, felvirágzásának útjába a nemzeti csapások, országos szerencsétlenségek örökös akadályai gördültek. Ilyen haladást feltartóztató akadály volt a honfoglalás után a rablóhadjáratokban való kedvtelés, ilyen a tatárok beözönlése, ilyen a mohácsi vésszel megkezdődött török hódoltság, ilyen a szabadságharcunkat követő reakciónak sötét korszaka. Valami csodálatos, gondviselészerű előrelátás működött azonban abban a nemzetben, mely a nagy, teljes összeomlással fenyegető nemzeti szerencsétlenségek közepette, állandóan meg tudta találni a kivezető utat. Így következett a rablóhadjáratok kétes, keserű megtorlásra ingerlő sikereire a nyugateurópai békés, keresztény kultúra, így követte a tatárjárást IV Béla királyunknak a nemzet jövőjébe vetett rajongó hite, a török hódoltságot hosszú küzdelme felszabadító munkája, a sötét Bachkorszakot Deák Ferenc békeszeretettel párosult erélye s az ennek jegyében megszületett kiegyezés. *Tisztelt Uraim!* Én nem tudom, talán túlságos jelentőséget tulajdonítok egy az utóbbi évtizedekben mind hangosabbá vált népszerű áramlatnak, talán ennek beállt és beáltható következményeit sötétebbnek látom, mint arra az események feljogosítanak, de nekem az a keserű meggyőződés, hogy a közjogi kérdések, a mai erőviszonyok mellett megoldhatlan problémák feszegetése épen úgy útjában áll az ország gazdasági felvirágzásának, épen úgy leköti a kereskedelmünkben és iparunkban kétségtelenül meglevő, érvényesülésre vágyó erőket, mint hajdan lenyűgözte az ország fejlődését a török hódoltság. Én nem tudom, szinte rémülten titkolom el gondolatomat, de mégis ajkaimra tolu az az iszonyú vád, hogy jóhiszemű, nemes magatartásokkal nagybecsülést sőt csodálatot kiváltó ellenfeleinken kívül vannak olyanok is, akiknek érdekükben áll megoldhatlan, önmagukban meddő és minden más éltra vágyó és érvényesülésre törekvő fejlődést elsorvasztó közjogi problémák örökös előtérbe toléása. Önkénytelenül is ajkaimra tolu az a gondolat, hogy a legjobb eszköz Magyarország közgazdasági és demokratikus fejlődésének útjába akadályokat gördíteni, legcélszerűbb mód Magyarország industrializálódását feltartóztatni, gazdasági téren a szükséges reformok életbe léptetését ad graecas calendas kitolni, mindeme romboló törekvések diadaira jutásához legegyszerűbb mód *megoldhatlan közjogi kérdések örökös felszínén tartása.* De mint emlitem, valami gondviselészerű előrelátás nyomult előtérbe a magyar nemzet lelkében mindig, midőn az ország jövőjébe sorsa kétségbeejtette a jóhiszemű aggodókat. Ennek a gondviselészerű előrelátásnak kifejezője volt gr. Khuen-Héderváry ő Excellenciája és kormánya, midőn arra a végtelenül nehéz, első pillanatra teljesíthetetlennek látszó feladatra vállalkozott, hogy a nemzeti fejlődés, a közgazdasági haladás útjából eltávolítsa a közjogi kérdések hatalmas, felhőkig emelkedő gátjait. Nehéz, végtelenül kellemetlen szerep a politikai szenvedélyekkel, a vakon hívó naivsággal és egy évtizedeken át kialakult, tetszetős, vallási dog-

mák formájában jelentkező frazeológiával megküzdeni. Nehéz szerep, de épen ez a rendkívüli nehézség kötelezi halálra a nemzetet jelenlegi kormánya iránt. Én a miniszterelnök ur ő excellenciájára és kormányára ürítem poharamat.

(A kereskedelmi miniszter Aradról.)

A tetszéssel fogadott beszéd után *Hieronymy Károly* kereskedelemügyi miniszter a következő pohárköszöntőt mondotta:

— *Tisztelt uraim!* Azt az időpontot, amikor a jelenlegi kormány tagjai kénytelenek voltak az ügyek vezetését átvenni, nem mi magunk állapítottuk meg. Az események határozták azt meg. De mikor az események idefejlődtek, akkor azok vélekedése ellen, akiknek hazafias tanácsa az időpontot talán korainak találta, az volt a véleményünk, igenis, nekünk kötelességünk volt ezt a helyet elfoglalni.

A kormány elfoglalásakor nagy nehézségek között találtuk magunkat. Nem akarok erős kifejezést használni, de a parlament anarkiába esett. Nem tudott már többséget adni annak a kormánynak sem, mely saját kebeléből alakult, elhanyagolta a parlament legelső feladatát, hogy az állam pénzügyeit rendben hagyja. Ezzel a parlamenttel találtuk szemben magunkat, hatan, minden támasz nélkül, mert nem volt egy képviselő se, akit pártunkhoz számíthattunk volna, másrészt pedig abban a vélekedésben voltak sokan, hogy az ország meg van győződve arról, hogy korai ez a politika, végzetes megosztásra vezet, ha vissza kell térni Deák Ferenc hagyományához, ahhoz a politikához, mely 45 év alatt ezt az országot bámulatos tempóban vitte előre. Nem voltunk bizonyos abban, vajjon e tekintelben az ország egész közönsége velünk együtt áll-e, hajlandó-e bennünket támogatni.

Pedig igenis, számos jel tanuskodott a mellett, hogy az ország intelligenciája, továbbá azok, akik az országnak felvilágosult elemei közé tartoznak, megunták a fonák politikát és vágyva vágytak a felszabadulásra. *(Ugy van, ugy van.)*

De a nemzet akarata a választásokon nyilvánul meg. Nem lehetünk biztosak abban, hogy az intelligencia a választásoknál érvényre is fog jutni. Számolni kell a tömeg pszichológiával. Nagyon sok ember nem képes bizonyos káros, bizonyos nem helyes cselekedetekre egyedül, amire könnyen rászánja magát a tömegben, mert eloszlik a félelme. A tömeg már magában is egy bizonyos nem normális állapotban van. Csodálatos, hogy ez a nem normális állapot milyen más irányt képes nyitni. A civilizáció és felvilágosodás jelenek tekintem, hogy ez az abnormális állapot uralja a tömegeket akkor is, mikor fizikailag nem tömörülnek egybe. Amikor olyan férfiak, olyan emberek, a kik nem szoktak saját maguk gondolkodása alapján a közügyekben itélni, akik mindennap olvasnak bizonyos jelszavakat, önkénytelenül, akaratuk ellenére bizonyos irányba terelődnek. *(Ugy van!)*

Hiszen kérem, mi magunk sem vagyunk ebben egészen kivételesek. Minden ember politikai hitvallását meg lehet látni abból, milyen újságra fizet elő. Ilyen viszonyok között nagyon nehéz az ország közhangulatát helyesen megítélni és nekünk, mikor ezen munkához fogtunk, nagy kételyeink voltak, de napról napra mindjobban eloszlanak ezek a kételyeink.

Oszlanak ezek a kételyek, nem abban a tekintetben, hogy a legközelebbi választásoknál hány körületben fogunk győzni, hanem az ország igazi, valódi közvéleményi tekintetében. A közvélemény, azt hiszem, most már meg van győződve, hogy a mi vállalkozásunk becsületes, hazafias, jószándéku vállalkozás. *(Igaz, ugy van!)* Kívánja a közvélemény, hogy a felvilágosultság érvényesüljön a választásoknál.

Az a választókerület, amely engem megválasztott, Igló város, fényes példával járt elől, mert ott a polgárság nagy többsége minden külső behatás nélkül, saját jószándékából megragadta az alkalmat és bizonyos lökést adott az ország közvéleményének.

Olyan városban, mint Arad, — melynek voltam szerencsés egy cikluson át képviselője lenni, — amely város minden polgára a hala-

dás útján jár, mert alig tudok vidéki várost, a hol annyiféle ipari központ van, ahol maga a város annyit tett az iparfejlesztés tekintetében, ahol az intelligencia oly nagyszámu, mint Aradon, — a közvélemény felismerte a helyzet feladatait.

Amikor az én igen tisztelt barátom, Tisza István gróf (Éljen, éljen!) arra hívta fel ösdöket, hogy politikai hitvallásukat ne csak pusztán szavakban, hanem tettekben is nyilvánítsák, akkor azt hiszem, ő azt értette ezalatt, hogy legelőször is a tettek abban nyilvánuljanak, hogy hódítsuk meg az ország nagy tömegét annak a politikának, amelynek ő a legelső, legékezebben szóló követője volt.

Azt hiszem, a mai napon úgy állunk, hogy minden pohárköszöntőt vagy a jelöltre, vagy a városra kell mondani. Én poharamat emelem arra a sikerre, amely — remélem — Tisza István zászlója alatt az egész országra kiható lesz. *(Hosszantartó, lelkes éljenzés.)*

(A többi töztek.)

Ezután az aradi küldöttség több tagja lelkes beszédekben ünnepelte Tisza István gróft.

Pálmai Lajos dr. pohárköszöntőjében a frázisok megdöntőjét és üres jelszavak lejáratóját,

Fábry Sándor dr., a férfias erények mintaképét,

Steinhardt Mór dr. az őszinteség politikusát,

Kovács János máv. főmérnök a vasutasok nevében a munkapárt megteremtőjét, Tisza Istvánt ünnepelték.

Stauber József Aradvármegye és Aradváros főispánjára, *Urbán Ivánra* üritette poharát.

Tagányi Sándor dr. a budapesti vendégeket éltette.

(Tisza — Khuenről.)

Ezután Tisza gróf még egyszer felszólt. A következő beszédet mondta:

— *Tisztelt Uraim!* Aki a közpályán él és nem akarja magát keserű csalódásnak kitenni, annak tisztában kell lennie azzal, hogy a lelki egyensúlyát, lelki nyugalmát, megelégedettségét elsősorban a becsületesen teljesített kötelesség tudatában kell megszolgáltatnia. *Tisztelt uraim,* hoz a közpályán becsületes emberek számára virágokat, egész gyümölcsöket. Ezek között azt a ritka szerencsét akarom most kiemelni, azt a ritka boldogságot és gyönyörűséget, amelyet becsületes ember érez akkor, amikor a közhasznú tevékenység terén oly igazi, egész emberekkel találkozik, akikkel egészen egybeforrva, egy nagy cöl önzetlen szolgálatában áll és akikkel ezen közös munka terén, az igazi férfui barátság és a bizalom rokonszállai fűznek össze. Az uristen kegyelme nem tagadta meg tőlem ezt az örömet. Elsősorban itt most lehetetlen, hogy ajkamra ne tolujon a hála kifejezése, ha itt szomszédjaimra tekintek, akikkel e nehéz küzdelemben és nehéz csatában belefogtam, úgy, hogy azt hiszem, ha visszagondolunk ezen küzdelemre, mindaz, ami kölcsönös személyi vonatkozású lehet benne — és nem hiszem, hogy dementálnák ezt önök, tisztelt uraim — csak az öröm és a büszkeség, a hála érzetét csalják ki szivemből. Ez az érzés tolu ajkamra akkor is, ha a mai politikai helyzetre gondolok. *Tisztelt uraim!* Sokszor volt alkalmam már a közelmúltban elmondani, hogy miért volt az, hogy a vezetés terhét elutasítottam. Tettem ezt azért, mert nem találtam még megérettnek a helyzetet és mert azt gondoltam, az ország érdeke kívánja, hogy tüdjünk és várjunk tovább. De, a mely percben akadt férfiú, aki a mi politikánk zászlóját kezébe ragadta és becsületes küzdelemmel vitte előre, akkor nagyon természetesen, habosnom sem lehetett.

Az én helyem csak a küzdők sorában lehet, azon zászló alatt, amely zászlónak — bármilyen helyzetbe utaljon a sors — meggyőződésem egész erejével hiva leszek, hiva maradok. Fokozta ezt az a szerencsés körülmény, hogy ez a zászló oly férfi kezében van, akit évtizedek tapasztalata alatt, mint igaz embert és egész embert tanultam megismerni, megbecsülni és megszeretni. Tisztelt uraim! A mi vezérünk szeretett volna részt venni a mai baráti vacsorán. (Éljen Khuen!) Egy fontos körülmény, egészségi állapota gátolta meg abban, hogy itt megjelenhessen. De tudom nagyon jól, — hiszen nem máról, sem tegnaptól datálódik a mi politikai szolidaritásunk, — hogy egész lelkével itt van velünk. Erre az önzetlen, nemes, tiszta lelkületű emberre, Khuen-Héderváry grófra üritem pobaram. (Taps és éljenzés.)

(Herzeg Ferenc — két politikusról)

Herzeg Ferencet akarták ezután hallani. Herzeg a következő tósztot mordotta:

— A közéletben elfoglalt helyzetemnél fogva sokszor vettem részt banketeken. Megállapítom azonban, hogy a mai banket az első, ahol én tanultam valamit. A szónoklatok folyamán, amelyeket itt hallottam, függöny nyitott meg előttem s azt hiszem, mögöttem egy igazságot találtam; azt, hogy Magyarországon kétféle politikus van, pártkülönbségre való tekintet nélkül.

Az egyik típus az, amelynek mondhatnám, karakterisztikus képviselője Tisza István gróf. Miben van az ő jelentősége? Statisztikusok összeolvasták, hogy a mai banketen 257-en vettek részt. Méltóztassék megfigyelni, ha Tisza István gróf beszélt, úgy beszélt, mintha 257 Tisza István ülne a teremben. Tessék megfigyelni azt az intelligenciát, azt a tanultságot, azt a férfiaságot feltételező hangot, — amely az ő személyét jellemzi. Ez a legjobb mérték, amellyel egyik ember a másikat megmértelheti. Tisza gróf egyik típusa ezeknek a politikusoknak.

Eszembe jut egyik beszéd, amelyet valaki, — Magyarország politikusi másik típusának egyik képviselője — mondott egy aradmegyei gyűlésen. Ennek a beszédnek ez volt a kezdete:

„A vértanúk városából jövök, (Óriási derűtség és taps.) hoztam magammal egy marék földet a vértanúk porától megszentelt helyről.“

Ez a típus, az embertársai megvetésére van felépítve. Aki így beszél, akik így beszélnek, lenézik polgártársaik szellemi képességeit, feltételezik azt, hogy érzelmi momentumokra van minden alapítva, vagy feltételezik azt, hogy gyávák az emberek a torkára forrasztani ezt a léhaságot. (Taps.) De végre utat fog törni magának az egyszerű igazság; megfogják mutatni, hogy azt megbecsülik, legyének ezzel szemben a szónoki visszaélések a hazug frázisokkal bárhogyan feldiszítve is. Első szónokuk felemlítette, hogy Arad városát egy erős kritikai ösztön jellemzi. Én Arad város közönységére és erre a kritikai érzékre üritem poharamat. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps)

E tósztot után a jelenlévők szétoszoltak. Tisza gróf holnap reggel Marosvásárhelyre utazik egyik rokona temetésére.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Autonóm Katolikus Kör e hó 9-én, szombaton fél 8 órakor társas vacsorát rendez a saját helyiségében, melyre a tagokat ezután is meghívja az igazgatóság.

Két csábító asszony.

Az aradi leányok rémei. Feljelentés a rendőrségen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Tisztességes iparos szülők felnőtt leánygyermekét eltűnhetik a szülői házból, itt tartózkodik két hónapig Aradon anélkül, hogy ki tudták volna nyomozni hollétét, megtudták volna állapítani a nyolc hélig tartó titokzatos bujkálás okát és célját.

Ez annak a csunya bűnügynek egyik tanulsága, melyben ma kezdette meg az eljárást az aradi rendőrség. Két aradi kerítőnő bűnös üzelméről rántja le a leplet egy jómódu aradi iparosnak a rendőrségen ma tett vallomása, akinek fiatal és feltűnő szépségű leányát a bűn útjára csábították több társnőjével együtt, lelketlen és pénzsóvár asszonyok. Foglalkozásszerű emberkereskedelem folyik itt Aradon a hatóságok szeme előtt és fiatal leányok teljes elzűllése szükséges ahhoz, hogy talán végre a legerélyesebb kézzel ragadja meg a rendőrség a titkos prostitúció kiirtására rendelkezésére álló eszközöket.

K. M. pépész, Választó utcai lakos jelent meg a rendőrség idézésére ma a bűnügyi osztályban, hogy ott feljelentés alakjában ennek a városnak két bűntanyáját mutassa be a maga egyszerű mondataiból is kiérző megvetéssel. A leányát K. R-t, egy M. E. nevű barátnőjét, továbbá egyik helyén a kerítőnő saját leányát bűnös célokra használták fel. A vallomás szerint özvegy M. Péterné az utcán szólította meg először az iparosleányt, majd később annyira nekibátorodott, hogy elment a leány szüleinek lakására is és ott mindenféle szépen hangzó ígérekkel elcsalta a maga lakására. A saját leányával egyetemben uriasan kiöltöztetve a feltűnő szépségű fiatal, alig tizenhat esztendő leányát, kiküldötte őket az esti korzóra, ahol férfismerettségét kellett kötniök.

A férfiakkal M. Péterné lakására mentek, ahol valóságos orgiákat ültek. K. R. annyira megszokta ezt az életet, hogy otthon elmondotta szőgyenkezés nélkül az anyjának is. Apjának nem mert szólni, mert félt, hogy „egyönöti.“

— Mikor a rendőrség a múlt őszszel elfogta a leányomat — mondotta az apa — és elítélte csavargásért husz napra, a kerítőnő a börtön ajtóban várta a kiszabaduló áldozatot, oda adta neki a kapu kulcsot, hogy estére már elmelessen hozzá és egy órát se veszítsen. A pénzt, amit így a leány keresett, elvette tőle az asszony. Karácsony napján a leány eltűnt hazulról. Két hónapig kerestük, kutattuk eredménytelenül és csak most tudtuk meg, hogy M. Péterné lakásán volt. Ott élt elrejtve a külvilágtól és csak azokkal a vendégekkel érintkezett, akik a bűntanyán megjelentek.

Megtudta időközben G. Andrásné kerítő asszony, hogy a szép Rózában milyen kitűnő médiumot fogott az ő konkurrensze özvegy M. Péterné. G.-né a maga üzleti céljaira akarta elhódítani a leányt és egy este az utcán meg szólította.

— Jer hozzám gyermekem — mondotta — én férjhez adlak. Nálam lakik egy B. J. nevű fiatal ember, tisztességes iparos, az elvesz feleségül.

A leány hajlott a szép szóra, hitt az asszonynak, aki azonban épen olyan lelketlenül használta ki a fiatal teremtetést, mint a többször említett M.-né. Az volt a különbség, hogy itt ketten osztottak a leány keresetén. A kerítőnő és — a vőlegényül ajánlott fiatal ember.

Eddig van az apa vallomása. Épen elég ahhoz, hogy az ügy folytatása komoly fordulatot vegyen.

Barbini Sándor és ezrede.

Panaszkodik a legénység. — Beszélgetés a háziezred parancsnokával.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Az aradi háziezred több katonája az Aradi Közlöny szerkesztőségét rendkívül érdekes tartalmu panaszos levéllel kereste fel. Panaszt emelnek a nyilvánosság előtt Barbini Sándor ezredparancsnok ellen és azt mondják, hogy az ezredesnek egyik intézkedése által a legénység körében mély elkeseredés keletkezett és az nagy elégedetlenséget okozott.

— Óriási változáson ment át az ezred — írják a panaszoló katonák, — azalatt az idő alatt, mióta Barbini Sándor áll a 88. gyalogezred élén. Az egész ezred legénysége büntetés alatt áll. Az ezredes tudniillik megparancsolta, hogy a jövőben a legénység csak éjjeli tizenegy óráig kaphasson kimaradási engedélyt. Ezzel azt akarta elérni az ezredes, hogy a legénység ne korcsmázzék, hanem szolid legyen. Az ezredes ur állítása szerint 24 írásbeli feljelentés érkezett az ezredhez utcai botrányok, korcsmai verekedések miatt és ezért kellett neki úgy intézkednie, hogy reggelig senki se maradhasson ki. Ámde az ezredben igen sok nős és családos ember szolgál, aki az éjszakát otthon tölti és nem a mulatóhelyeken! Ezeket miért fosztotta meg emberi jogaitól? Szigorú parancsot adott a zászlóalj-parancsnokoknak, hogy figyelmeztessék a legénységet a következményekre.

A legénység ugyanis engedély nélkül marad ki és ezért az ezredes ur kilátásba helyezte, hogy az egész ezredet megbünteti.

A napokban történt ez meg és a századoknál parancskiadáskor hirdették ki. Két és fél óra hosszat tartott ez a parancskiadás és nota a reglama szerint öt órára be kell fejezni a parancskiadást, este nyolc óra előtt nem szabadulhattunk a kaszárnyából. Ezt az időt is a legénység szabadidejéből vesztette el.

A kimaradási engedélyek korlátozása nagy elkeseredést szült és az ezredes ur éppen ellenkezőjét érte el annak, amit akart. A feljelentések a jövőben szaporodni fognak, mert a legénység elkeseredésében iszik és ha egyszer már felöntött a garatra, attól ugyan fújhatják a takarodót, meg nem hallja. Ellenben ha reggelig tartó engedélyt kap, akkor éjjelét otthon tölti és átalussza és reggel kipihenve megy a várba. A rövid időre szóló engedélyvel a legénységnél csak azt érik el, hogy egyik korcsmából a másikba tér be és ezután következik a harc a rendőrökkel, csendháborítás, kávéházi botrány, stb., stb. Ez mind anyag a feljelentésre, amiből nem volt azelőtt olyan sok, mint lesz a jövőben. Az azelőtti ezredesek együtt éreztek a legénységgel, mert tudták, hogy az is ember és annak is emberi módra kell élnie.

Igy hangzik nagyjában az a panaszos írás, mely Barbini ezredes kimaradási engedélyeket korlátozó parancsának következményeit ismerteti.

Barbini ezredesnek a katonai nevelésről vallott elveit a nagyközönség ismeri abból a feltűnést keltett beszédéből, mely az Aradi Közlöny nyomán az egész világ sajtóját bejárta és humánus szelleménél fogva mindenütt a legmelegebb elismeréssel találkozott. Éppen ezért felkereste munkatársunk magát Barbini ezredest és megkérdezte tőle, mely okok indították őt arra, hogy a legénységnek kimara-

dási engedélyét korlátozza. Az ezredes a következőképp nyilatkozott a kérdésről:

— Tény az, hogy az alosztályparancsnokoknak, a századparancsnokoknak meghagytam, hogy a jövőben ne adjanak olyan korlátlan, reggelig szóló kimaradási engedélyt, mint az eddig történt. Az időpont meghatározása az ő hatáskörükbe tartozik és én arra befolyást nem gyakorolok. A saját belátásuk szerint szabják meg, hogy a katonára hány óráig maradhat ki.

Erre az vezetett, mert láttam, hogy a legénység igen sok időt töltött éjszakánként korcsmákban, kávéházakban lumpolásokkal, az utcákon bolyongással. Nem volt más katonára az utcán látható, csak 33-as. Volt rá eset, hogy három-négyszáz baka kóborolt a városban egy éjjel. Ez tarthatatlan és türethetetlen állapot, mert a legénység egy igen nagy része ezáltal másnap munkaképtelen. Annak pihennie kell, hogy dolgát másnap úgy elvégezhesse, mint azt kötelessége elvégeznie.

Ami a nős és családos legénységet illeti, arra a korlátozás nem terjed ki oly mértékben, mint a többire. Megengedtem, hogy ritkábban ugyan, de reggelig tartó kimaradási engedélyt adjanak nekik a századparancsnokok.

Igen sok panasz érkezett a polgárság köréből amiatt, hogy katonák kapubejáratoknál, vagy udvarokban reggelig is hancuroztak a cselédekkel és így a lakók álmát zavarták.

Barbini ezredes tehát ezzel az intézkedéssel nem a legénység személyes szabadságát akarja korlátozni, hanem rendet akar teremteni ezredében.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Amihez minden asszony ért, vigjáték. Bemutató előadás. (B bérlet.)
Péntek: Amihez minden asszony ért, vigjáték. (C bérlet.)
Szombat: Luxemburg grófja, operette. (A bérlet.)

* **Dietrich vezérőrnagy — cenzuráz.** Nagyváradról táviratozzák: *Dietrich Albert* vezérőrnagy magához kérte *Erdélyi Miklós* színgazdát és elkérte tőle azoknak a daraboknak a szövegekönyvét, ahol vesztett osztrák katonai gyávaaságról volt szó, kapcsolatban az osztrák armádiával és az ezekre vonatkozó részt a szövegekönyvből kihuzgálta. A polgárok tüntettek a katonai cenzura ellen, mire a hadügyminisztérium intézkedésére a színházban működő katonai zenekart eltávolították.

* **A „Nyugat”, Ignotus, Osváth Ernő s Fenyő Miksa** irodalmi szemléjének április havi 1-ső száma a következő rendkívül érdekes tartalommal jelent meg: *Ambrus Zoltán*: A Maeterlinck-Heyse-pör. *Babits Mihály*: Kezdődik *Éliás* testvér története. (Novella. *Gellért Oszkár*: Vers. *Móricz Zsigmond*: Sárarany. (Regény. Második kötet IV.) *Lengyel Géza*: A berlini kiállítás mérlege. *Ady Endre*: Vers. *T. Józsi Jenő*: A tavasz napja sütötte... (Novella.) *Kosztolányi Dezső*: A szegény kis gyermek panasza. (Vers.) *Vámos Árpád*: Az efezusi özvegy. (Komédia egy felvonásban.) *Figyelő*: A fordítás művészete (Ignotus). *Korunk hőse* (Babits Mihály.) *Bartók Béla* és *Kodály Zoltán* (Osváth Géza). *Rodin Pittore* (Feleki Géza). *Mestrovic Iván* (Fémes Beck Vilmos). *Szabolcsy Lajos*: Vasárnapok (Karinthy Frigyes). *Horváth Ákos*: Fekete lant. (Versek.) (Karinthy Frigyes). A márciusi tárlatok (Feleki Géza). *Mult és jelen* (Babits Mihály). *Rozmaring néni* (Peterdi István). *Forrai Róza* (Füst Milán.) *Futurizmus* (Babits Mihály). A „Nyugat” előfizetési ára egész évre 20.— kor., félévre 10.— kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Rákóczi-ut 9. II 7.

* **Luxemburg keringő** külön füzetben ismét kapható Aradon *Weisz Leó* zeneműkereskedésében.

* **Chantec'er.** Edmond Rostand nagysikerű darabja most jelent meg könyv alakban s Aradon *Weisz Leó* cégnél kapható.

* **Az Uránia színház** mai új műsorának egyik képe a vasutépítést mutatja be Kanadában. Ezen még kulturálatlan államban csak nehézségek leküzdése után lehet őserdők és vad rengetegek között utat törni és bizony évek nehéz munkájába kerül, amíg egy ily vasuti vonal elkészül. Ezen sikerült felvétel, amilyen érdekesítő, egyben oly tanulságos és élvezetes is és bizonyára mindenki tetszésével fog találkozni. A műsornak egyik kitűnő száma továbbá „Az utolsó percen” című kép, mely egy dráma borzalmas részleteivel játszódik le szemeink előtt. Több igen sikerült komikus kép egészíti ki a műsort. Már most jelzük, hogy az Uránia az ököritői borzalmas tűzvészről, a helyszínen készült felvételt e hét vége felé fogja bemutatni. 241

Minisztertanács.

Uj államtitkárok.

újírató tudósítás.

Arad, április 6.

Ma délelőtt ismét minisztertanácsot tartottak, amelyen természetesen a választások eshetőségével is foglalkoztak. A minisztertanács következtében a kormány két tagja Bécsbe fog utazni. A mai tanácskozás eredményének tekintik azt is, hogy két új államtitkárt neveznek ki legközelebb.

Mai hireink ezek:

Minisztertanács.

Ma délelőtt fél 11 órakor a miniszterelnöki palotában a kabinet tagjai *Zichy János* gróf kultuszminiszter kivételével minisztertanácsra gyűltek össze. A minisztertanácsban *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök elnökölt. A jegyzőkönyvet *Skerlecz Iván* báró vezette.

A mai minisztertanács délután egy óráig tartott. A minisztertanácsban folyó ügyeket intézték el. *Lukács László* és *Hazai Samu* miniszterek délután Bécsbe utaztak. *Lukács* külön kihallgatáson jelenik meg a király előtt, *Hazai* pedig katonai ügyekben fog Bécsben tanácskozásokat folytatni.

Uj államtitkárok.

A mai minisztertanácsban elhatározták, hogy a földmívelésügyi minisztériumi államtitkári állásra *Kazy József* miniszteri tanácsost fogják kinevezésre ő felségének előterjeszteni.

Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király *Rohonyi Gyula* dr. gyakorló ügyvédet igazságügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki.

Zichy gróf jelölése.

A kultuszminisztériumban ma nagy küldöttség járt Egerből és felajánlották *Zichy János* grófnak az egeri mandátumot. *Petró József* érseki ügyész üdvözölte a minisztert. *Zichy* gróf hosszabb beszédben válaszolt és többek között ezeket mondotta:

— A munkapárt feladata a komoly munka. Egyedüli eszköz, amellyel a biztos fejlődés útján haladhat az egész nemzet. Ne higgye senki, hogy a munkapártnak nincs érzéke a nemzeti ideálok iránt, de azok csak úgy érvényesek, ha a nemzet komolyan akarja. Ez pedig az 1867. évi 12 ik törvényeink alapján történhetik meg. Kijelentem, én most nem akarok programbeszédet tartani. Halálom fogadom Eger bizalmá-

nak megnyilvánulását és elfogadom a felajánlott mandátumot.

Khuen után Tisza?

Egy fővárosi esti lap jelenti: Nemsokára *Tisza István* veszi át *Khuentől* a kormányzást. *Khuen-Héderváry* csak arra volt jó, hogy *Tisza István* gróf politikai működését fedezze abban az esetben, ha a régi hatvanhetes párt felújítása nem sikerül. De most, hogy a hatvanhetes pártok országszerte mozgolódni kezdtek, hogy a nemzeti munkapárt megalakult, *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnöknek le kell mondani méltóságáról, hogy a miniszterelnöki székben *Tisza István* gróf foglalhasson helyet. A csere azonban nem fog olyan hamar megtörténni, arra majd csak a képviselő-választások után kerül a sor, akkor, ha a nemzeti munkapárt tényleg többséget képezne. Ekkor fejezné be *Khuen* munkáját s innen kezdődne *Tisza* hivatása. *Tisza István* és *Khuen* között ez a megegyezés már akkor létrejött, amikor *Lukács László* és *Héderváry* oly sokat utazott Bécsbe. *Khuen* még akkor, amikor még miniszterelnök sem volt, arra kérte *Tiszát*, hogy politikai működésében segítse s ha ezt megteszi, akkor abban az esetben, ha vállalkozása sikerül, ha az ó-szabadelvű párt föltámad, szívesen átadja helyét *Tisza István* grófnak, az ó-szabadelvű párt elnökének.

És tényleg, ennek a megegyezésnek az alapján csakugyan meg lehet magyarázni azt, hogy miért lépett *Tisza* vissza elvonultságából oly hirtelen a politikai porondra, hogy miért dolgozik annyira a munkapárt szervezése érdekében.

Igy jövendöl az esti lap. Nem lehetetlen, hogy téved, — de nem először.

Mangra Vazul munkapárti jelölt.

Nagyváradról jelenti: Kedden délelőtt 10 órakor tartotta meg nagy lelkesedés mellett a magyarországi nemzeti munkapárt is alakuló gyűlését *Középpessy Dezső* földbirtokos elnöke mellett. A választókerülethez tartozó községekből úgy a román, mint a magyar választópolgárok nagy számmal jelentek meg. *Középpessy Dezső* elnök megnyitván az ülést, üdvözli a megjelent választókat, akiket, hite szerint, az ígéreteit be nem váltó koalíciós uralomból való kiábrándulás hozott össze a munkapárt zászlaja alá. Ezután *Pallay Lajos* kéri fel a nemzeti munkapárt programjának ismertetésére.

Pallay Lajos nagyhatású és sűrű éljenzésekkel megszakított beszédben festette meg azt a sötét képet, amelyet a koalíciós uralom tárgyilagos szemlélése tár elénk. A gyűlés kezde diástelen uralmát a koalíció és korcsmába illő parlamenti botrányokkal fejezte be. Az ő országfelforgató, nemzetrontó politikájukkal szemben alakult meg a nemzeti munkapárt, az ország békéjének, fejlődésének és a nemzet szebb jövőjének megteremtésére. Erős a hite, hogy a párt hazafias, becsületos törekvéseit megérti és a választások során diadalra juttatja az ország többsége, ezek között a magyarországi polgárság is. Percenkig zugott az éljenzés és „szetreászke” kiáltás *Pallay Lajos* beszédének hatása alatt. Ezután *Középpessy Dezső* elnök kimondotta a magyarországi munkapárt megalakulását és megválasztották egy az elnökséget, mint a tisztikart.

Egyhangú lelkesedéssel határozták el ezután, hogy a kerület képviselőjévé *Mangra Vazul nagyváradai gör. kel. püspöki helynököt* jelölik, akit erről táviratilag is értesítettek. A hét folyamán a magyarországi kerületből alakuló küldöttség fog tisztelegni *Mangra Vazul*nál.

Mangra Vazult azért, hogy a jelölésbe belement, a román lapok egyértelműen elítélik. Ma a *Tribuna* „Le Mangra!” címmel cikket ír erről és kinos dolognak tartja Mangra vállalkozását.

„Kijáras” egy válópörben.

A haragos Kuria.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 6.

Az iskolásgyerekek is tudják már nálunk, hogy a *kijáras* alatt manapság nem valami ajtónyílást kell érteni, hanem rendszerint befolyásos honatyát. Ez a nem épen rokonszenves közéleti típus főképp a koalíció virágzása idején szaporodott el gombamódról a garázdálkodása egy hosszabb járvánnyal is fölért. A *kijáras* népes gárdájából való az a képviselő is, akinek ügyével most a Kuria foglalkozott, még pedig olyan energikus módon, amely páratlan a magyar judikaturában. Az országszerte ismert nevű honatyá, aki egyben ügyvéd is, elvállalta egy szép és nagyon gazdag uriaszony válási ügyét, amelyben sikerült kétszer is kedvező döntést kijárasnia, de aztán a legfelső bíróság hirtelen letörte a tekintélyes képviselő-fiskális szarvait.

Az uriaszony, lánynevén C. E., mindenáron elakart válni a férjétől, K. A.-tól, akiről tudni kell, hogy horvátországi, károlyvárosi illetőségű férfi. A hölgy tisztában volt azzal, hogy a terve meghiúsul, ha valamelyik horvát törvényszéknél indítja meg a pört, mert a válásra nem hajlandó férj rendkívül befolyásos ur, aki bizonyára kiviheti, hogy a pör végtelességig elhúzódjék, vagy pedig egyáltalán ne is válasszák el az asszonytól.

— Nekünk egy fufangos ügyvéd-képviselő kell, — mondta a hölgy jövendőbelijének, aki a pör végét már akkor türelmetlenül várta. Meg is találták az alkalmas férfit, aki hamar kifőzte a haditervet.

— Hol született nagyszágos asszony? — kérdezte, amire a hölgy egy magyar város nevét mondotta be. Az ügyvéd gyorsan folyamodott Szentés város tanácsához, hogy annak a községi kötelékébe vegyék föl szép kliensét. Minthogy a nő még K. A. felesége volt és így a törvény értelmében szintén károlyvárosi illetőségű, a horvát község pedig nem bocsátotta el a kötelékéből, ennél fogva lehetetlennek mutatkozott a dolog kivitele. De azért képviselő az ügyvéd, hogy az ilyen dolgon tultegye magát és az alföldi város derék tanácsa szépen el is fogadta az érvelését.

Megindult aztán a válópör a budapesti törvényszék előtt. A férj hatásköri kifogást emelt az 1886-ik évi XXII-ik törvényoikk alapján és kimutatta, hogy a menyecske szentesi illetősége törvénytelen, a kereset tehát visszautasítandó. Ám a *kijáras* eljárás és a törvényszék, sőt a tábla is elvetette a hatásköri kifogást.

A szép asszony és jövendő férje már készült a lakodalomra, amikor lecsapott a bomba: a Kuria döntése. Eszerint megsemmisítettek az alsóbírósági végzések. A jogilag is érdekes megokolásban a Kuria törvénytelennek nyilvánította Szentés város határozatát és kijelentette, hogy az asszonynak csak egy községi illetősége lehet, a horvátországi. Semmiféle kiegészítő közigazgatási hatósági rendelkezés nem bírhat olyan joghatálylyal, hogy ezt a sarkalatos szabályt megváltoztassa. Legsúlyosabb azonban a szokatlanul agresszív megokolás vége:

— A Kuria állandó gyakorlata a törvények kijárasására irányuló törekvéseket szigorúan elítéli és az ilyen célból létesített tényeket, mint a jogrendbe ütközőket, jogalkotó erővel nem ruhazza föl.

Az ügyvéd-képviselő fufangja tehát a Kurian hajtórést szenvedett, amiben csak az a szomorú, hogy egy előkelő és bájos asszonyka álma is szertefoszlott.

Az aradiak Tiszánál.

Szinek az aradi küldöttség utjáról.

— Kiküldött tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, április 6.

Harmadfélszáz ember elvész a főváros forgatagában és mégis: mintha a budapesti utcák képét ma az a kétszázötven aradi ember tette volna jellegzetessé, akik ma Tisza István gróf tiszteletére Budapesten voltak. Mindenesetre Arad egy darabja volt odafenn és amint odabaza a kávéházakban, az utóán bizonyára hiányoztak ezek, a főváros tarkább, színesebb lett velük.

Bizonyos, hogy amerre mentek, mindenütt nagy érdeklődést, kíváncsiságot keltettek. Jár most deputáció elég Budapesten, de ennél nevezetesebb alig. S ha valaki megtudta, hogy aradiak, mindjárt hozzátették:

— Tisza István választói...

Külsőre is érdekes volt a küldöttség. Az elegáns urak mellett, akiknek ruhája semmiben se különbözött a pestiekétől (sőt a pesti szabóra váltott) ott voltak a szinvidéki iparosemberek és a ködmönös románok, Gáj gazdái és földbérleti.

Délután öt órakor teljesen megszállták a gyülekező helyül kijelölt Vigadó-kávéházat. A kávéház törzsvendégei alig tudtak utat törni a zsibongó és jókedvű idegenek között. Nebezen jut az asztalához Schreiber Viktor altábornagy, budapesti hadtestparancsnok, aki a küldöttségben két ismerősre talál: Szabó Zoltán alezrederesre és Tagányi Sándor drra. Ezek elmondják a sokadalm részleteit.

Hat órakor Nesnera Aladár pártelnök és Pálmai Lajos dr., a küldöttség főrendezője kiadják a jelszót az indulásra. Zuhogó esőben, a Dorottya utcán keresztül megy a küldöttség a Nemzeti Társaskörbe.

Az egykori szabadelvűpart helyiségeiben nagy érdeklődéssel fogadják a nagyszámú csoportot a társaskör előkelőségei. Az egyik sarokban Perczel Dezső, Széll Ignác nyugalmazott államtitkár társaságában, egy más csoportban pedig Lónyay Sándor, Székhlo Kornél és Mártonffy Márton miniszteri tanácsos nézik az aradiakat, akik eleinte feszesen, idegenül néznek szét a helyiségben. De aztán egyre jobban hozzámelegednek, amint az új és új ismerős arcokat látják. Ott van Nemess Zsiga! Kálmán Gusztáv, a kereskedelmi miniszterium új államtitkárával beszél és mosolyogva, büszkén mutat a földijeire.

Hat óra után Urbán Iván főispán kíséretében belépett Tisza István gróf, a kit falrengető eljenzés fogad. Tisza az előre elkészített pódiumon foglal helyet. Az eljenzés zajára a többi termekből is előjöttek. Ezekben a pillanatokban a Társaskörben megszűnt a tarokk és megszűnt a biliárd. Az aradiak köré csoportosulók között vannak Barzeviczy Albert, az Akadémia elnöke, Mikszáth Kálmán dr. (meg se látszik rajta, hogy promoteálás előtt áll!) Herczeg Ferenc, a pécskai jelölt, (hogy író is, az ezekben a napokban mellékes), Vojnics Sándor, Klobusiczky János, Gromon Dezső báró és mások.

Nagy figyelemmel kísérték Varjassy Árpád és Tisza István gróf beszédeit. A beszéd után Zubor Andor vállalja a ceremóniamesteri tisztelet, akit az ünnepies hangulat és a jelentős politikai

alkalom se foszt meg humoratói, tréfacsinaló kedvétől. A küldöttség tagjait sorra bemutatja Tiszának, a többek között ilyesféleképpen:

— Lóbl Gyula dr., kórházi főorvos ur...

— Groszmann nagykereskedő ur...

De azért elég ügyesen végezte, úgy, hogy kétszáz ember bemutatása tüneményes gyorsasággal történt. Érdekes epizód esett Reiber Emil bemutatásán. Zubor (alighanem Justh-párti sugalmazás folytán) így mutatta be:

— ...az Osztrák Bank főnöke.

Reiber hozzátette:

— és magyar bank!

Tisza mosolygott, aztán így szólt:

— No, reméljük, hogy még sokáig: „és magyar bank.”

Ez is politikai nyilatkozat volt, amelyet moheán felkaptak az ujságírók.

Kotsis Lajos építész előtt megjegyezte, hogy Arad épületei általában milyen komoly építőstílusban épültek. Szétnézett a küldöttség tagjain szent mondta:

— Hiszen itt van Arad egész intelligenciája.

Braun Mór gabonakereskedőből kitért a buszesség:

— Ó kérem, vannak még odabaza is intelligens emberek. Hanem azok is majdnem mind Tisza István gróf hivei!

Azután a vacsorára gondolnak. Azt kérdezi Tisza, Urbán Iván felé fordulva:

— Hát hányan is leszünk a vacsorán?

— Körülbelül kétszázan.

— Nekem pontos szám kell — mondja Tisza — nem akarom, hogy vendégeim közül csak egy is éhesen maradjon.

Erre előhívják az *Aradi Közlöny* munkatársát, aki a küldöttséggel jött, aki pontos statisztikát csinál a banketre készülő aradiak felől.

Végül a küldöttség egy román tagját szólítja meg. Az egyik Fericsánt. Románul szól hozzá, amire a polgártárs ezt mondja:

— Kérem szépen, tudok én magyarul is!

Ezután Tisza bocsánatot kér, hogy negyedóra el kell távoznia. A munkapárti végrehajtó bizottság ülésén kellett részt vennie.

Ezalatt a küldöttség tagjai szétmentek a terem közé. Barátkoztak, nézték az egykori szabadelvű-párt elhunyt nagyjainak arcképeit és szobrait és végül — az otthonosság legnagyobb fokául — alsópártik szervezésére gondoltak. Hanem ez mégis elmaradt.

— Mi tudjuk legjobban — mondták az aradi Lloydbeliek — milyen kellemetlen, amikor az ember kártyaasztalát mások foglalják el.

Nem is igen volt idő. Hét óra felé járt az idő és készültek a vacsorára. A régi tőzsde épületében, a Dely étteremben volt a banket. Azelőtt az értéktőzsde volt itt.

— Látott ez a terem már kevésbé vig társaságot — mondta Goldschmidt Sándor, a bankár.

Hanem most igazán nem volt hiba a vigasgnak. Tisza István a vendégszeretnek kitüntető, fényes formái között látta szívesen az aradiakat. A gáji románok is oly komolysággal ették a pármái körtét, a francia szőlőt, mintha e mellett nőttek volna föl. Csak Zubor Andor duzzogott. Igen sok beszéd volt, amelyek alatt természetesen szünetelni kellett az evésnek.

Szivarek, cigaretták füstjétől kéklent a terem, amikor ezek sorozata véget ért és az oszítás megkezdődött. Ezen a ponton túl a tudósító hivatása véget ér. Legfőlegb annyit tehet hozzá: A politikusok, meg az öregek lefeküdtek, a többiek, nos, a többiek nem feküdtek le. Némelyek nem mindjárt, sőt lehettek, akik egyáltalán... küldöttség tagjai, miután komoly dolgukat elvégezték és miután tele voltak annak örömeivel, hogy milyen szépen, szívet eme-

Iően folyt le minden, benéztek a főváros éjjeli életébe, ebbe az európai, tájos nevezetességbe. Éjjel után a java kávéházak mindegyikében Tisza István grófról beszéltek, aki „Budapesten marad és mégis elvisszük őt magunkkal!”

HIREK.

Gyilkosság a vasuti kocsi tetején.

Távirati tudósítás.

Arad, április 6.

A Horvát-Kőrös és Belovár között közlekedő vicinális vasut kocsiján a napokban borzalmas gyilkosság történt. A vasuti kocsi menetében, az utazó katonák valami szóvitából kifolyólag, a kocsi kalauzát a tetőre üldözték s ott meggyilkolták.

A kőrös-belovári helyiérdekű vasut este 9 óra felé indul el Kőrösről, ahol nagyszámu katonaság szállott föl, akik szabadságról tértek vissza Belovárra. A kocsiban azonban kevés hely lévén, igen sokan künrekedtek. Ezek természetesen elégedetlenkedtek, mert az éjszaka hűvös volt s a jéghegdeg hegyi levög teljesen átjárta tagjaikat. Ekkor a kün didergő katonák egyrésze Kamatnik Iván kalauzhoz fordult, kérve őt, szerezzék nekik helyet ott ben a kocsiban, mert a dermesztő hideget tovább nem bírják ki. Kamatnik kijelentette, hogy a kocsik zsufolva vannak, ami a hidegtől neki vadult katonákat teljesen felbőszítette. Hasztalan magyarázgatta a kalauz, hogy a kocsiban már egy lélek sem fér el, azok nem hallgattak rá, sőt egyik el is kiáltotta magát:

— Ha nem szerez nekünk helyet, azonnal lehajítjuk a kocsiról!

A többieknek sem kellett sok biztatás, néhányan már neki készültek, hogy letaszítsák, mások meg oldalfegyverükkel fenyegették. A mikor Kamatnik látta a veszélyes helyzetet, egy merész ugrással a kocsi tetejére vetette magát, hogy a dühöngő katonák elől meneküljön. Hanem azok utána mentek, megtámadták az erős embert. Kétségbeesett tusakodás, dulakodás folyt egy ideig közöttük. Először ökökre mentek s mindenképen le akarták taszítani a kalauzt, majd látva, hogy így nem boldogulhatnak, a brutális katonák oldalfegyverükkel összeszurkálták a szerencsétlen embert. Kamatnik hasztalan kiáltozott segítségért, szavát senki se hallotta, mert a kocsik belsejében nagy duhajkedést vittek véghez az utasok. Néhány halálordítás hangzott el még, azután minden csendes lett. Körülbelül egy félóra mulva a vasut Roviscebe ért, ahol a kalauzt hasztalan keresték. Főlkutattak minden egyes kocsit, anélkül, hogy nyomára akadtak volna, míg végre néhány katona jelentette, hogy utazás közben lármát, dobogást hallottak a tetőn. Amikor fölmentek a tetőre, ott találták Kamatnik Ivánt nagy vértócsában — holtan.

Az esetről azonnal értesítették a fölöttes hatóságot, mely elrendelte a vizsgálatot. A tetteseknek már nyomában vannak.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 7-én az időjárás: enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.

— Az államvasutak új elnökigazgatója Fővárosi tudósítónk jelenti: A hivatalos lapnak talán már a holnapi száma közölni fogja, hogy a király Marx Jánost, a máv. eddigi igazgató helyettesét kinevezte az államvasutak elnökévé. Marx János a legképzettebb szakerők egyike, aki már most is sokat tett, hogy a koalíció uralma alatt csaknem teljesen tönkrement államvasut a régi jó szervezetéhez jusson. A koalíciós időkben felsőbb helyről gyakran megpróbálták az ő befolyását politikai célokra is kihasználni a vasutasok nagy táborával szemben, de Marx mindig ellentállt a magasabb helyről jövő presszióknak. Az új elnökigazgató személye óriási nyereség a magyar államvasutaknak, amelynek régi nagyságát az ő gyakorlati tudása és rengeteg szakismerete vissza fogja varázsolni.

— Lueger utóda. Bécsből jelentik: A keresztényszocialista polgári párt ma 102 szavazattal 4 szavazat eilenében Neumayer drt jelölte Lueger utódjaul.

— Czárán Zoltán állapota. Budapestről jelentik: Czárán Zoltán állapotában a javulás állandó. Ma már egész délelőtt eszméletén volt és a feleségével beszélgetett. Tegnap este orvosi konzilium volt a betegágya mellett, a melyen Korányi Frigyes báró, Partha Gábor dr. egyetemi tanárok, Cseresznyés dr. és Fiala dr. kezelőorvosok vettek részt. Tüzetesen megvizsgálták Czáránt és megállapították, hogy minden veszedelmen túl van s három-négy nap mulva be fogják szállíthatni városi lakásába.

— Roosevelt Bécsben. Bécsből táviratozzák: A király e hó 16-án a Burgban kihallgatáson fogadja Roosevelt Tivadar volt amerikai köztársasági elnököt. A felség aznap este Schönbrunnban dieneret ad Roosevelt tiszteletére. Roosevelt a Hotel Kreutz-ban fog lakni.

— Függetlenségiek adakozása Tisza Kálmán szobrara. Az Ujság mai száma közli, hogy „több pécskai függetlenségi polgár” 150 koronát adományozott Tisza Kálmán szobrara.

— Sikkasztó tanulmányi felügyelő. A bolgár konzulátus értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Ivanoff Szeke tanulmányi felügyelő nagyobb összeget sikkasztott és megezőkött Szófiából. A sikkasztó 35 éves, haja, szeme, bajusza barna. Feltűnően himlőhelyes. A rendőrség nyomozza.

— Kivételes sertésvásár Aradon. Az állategészségügyi hatóság az Aradon fellépett sertésvész miatt zárlatot rendelt el és beszüntette a sertésvásárokat. Erről a földmivelésügyi minisztert is értesítette a város. A miniszter ma táviratban tudatja Varjassy Lajos polgármesterrel, hogy az Arad városának még a mult évben adott kivételes sertésvásártartási engedély érvényét június 30 ig meghosszabbítja, az akkor kikötött feltételek mellett és feltéve, hogy a vásártér közelében levő fertőzött sertésszállásból a sertésvész elhurcolása biztosan kizárható.

— Incidens a csanádi megyegyűlésen. Mai lapunkban írtunk arról, hogy a csanádi megyegyűlésen a kutya-adó körül vita támadt. Mint Makórol írják, ez a vita rendkívül érdekes, mert az alispán és a battonyai főszolgabíró a szereplői. A dolog így történt:

Cz. Kiss Imre bizottsági tag az ebtartási szabályrendeletnek oly irányu módosítását javasolta, hogy csak egy kutya után kelljen adót fizetni, hármennyit tartanak is a polgárok házőrzés szempontjából. Galambos Ignác polgármester indítványozza, hogy az ebadót egyáltalán törölje el a törvényhatóság. Hervay István alispán csodálkozik, hogy a polgármester, mint törvénytudó ember, ilyen indítvánnyal áll elő, amikor tudja, hogy törvény kötelezi a törvényhatóságokat szabályzat készítésre és az adó kirovására. Lakatos Pál azon csodálkozik, hogy az alispán ilyen erős hangot használ a polgármester indítványával szemben. Az általános csodálkozásnak Tarnay Ivor főjegyző vetett véget, aki azon a címen kérte a törvényhatóságot a polgármesteri indítvány feletti napi-rendretérésre, hogy az nem is tárgyalható, mert nem lett kellő időben bejelentve. Két szótöbbséggel elfogadták a Cz. Kiss Imre adómérséklési indítványát. Petrovics Mihály dr., a battonyai járás főszolgabírája szintén a Cz. Kiss Imre indítványa mellett szavazott.

— Nem értem — mondta az alispán, — hogy egy közigazgatási tisztviselő nem látja be, hogy a törvény ezzel az intézkedéssel a közegészségügyet és a köztisztaságot kívánja szolgálni. Petrovics Mihály a megjegyzésre semmit sem szólt, hanem kiment a teremből.

Egyik szavazás után azonban személyes kérdésben szót kért, amit meg is adott neki a főispán s kijelentette, hogy az alispán megjegyzését terrorizálásnak veszi s ha őt a törvényhatóság szavazati jogának független gyakorlásában nem biztosíthatja, más uton lesz kénytelen magának elégtételt keresni. Návay Lajos dr. nem hiszi, hogy az alispán bárkit is befolyásolni akarna szavazata gyakorlásánál. Justh János sajnálatosnak tartja az esetet s hiszi, hogy ez a jövőben nem fordul elő. Ver tán Etels szerint az ilyen alispáni megjegyzések nagyon alkalmasak arra, hogy még a főbb tisztviselőket is visszatartsák szavazatuk önálló, független gyakorlásától. Ezért az esetet sajnálja ő is, bizonyára a törvényhatóság is.

— Verekedés a színházban. Szatmári tudósítónk táviratozza, hogy a színházban tegnap este kinos eset zavarta meg a közönséget. Ernst Gyula bérlő, az első fölvonás után a nézőtérén lovaglópálcájával végigverte Nagy Károly telekkönyvi hivatalnokot, aki állítólag megsértette a feleségét. A verekedés nagy izgalmat keltett. Az emberek fölugráltak, a karzatról tüzet kiáltottak és már-már veszedelmes tolongás támadt, amikor az ügyeletes tűzoltó-tisztnek és rendőrkapitánynak sikerült a rendet helyreállítani.

— A sikkasztó közjegyző — elmebajos. Szegedről jelentik: Kern Lajos dr. közjegyzőt, aki 82 sikkasztás gyanuja alatt letartóztatásban van, a törvényszéki orvosok két hét óta figyeltek. A megfigyelés eredménye az, hogy az orvosok elmebajosnak nyilvánították és ennek folytán az április 22-ére kitűzött főtárgyalást a törvényszék elnapolta.

— Szegedi vasutasok a kereskedelmi miniszternek. Szegedről jelentik: A vasutas szövetség szegedi kerülete tegnap tartott közgyűlésén Bakonyi Armin indítványára elhatározta, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert táviratilag üdvözli.

Uj angol és francia női szabóság

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger H. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevezése után, ugy a külföldön, mint Budapesten szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

női divattermet

nyitottunk, hol ugy az angol, mint a legdiszesebb francia toiletteket a legmagasabb izlésnek megfelelően készítem. A minnek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

Jaczkó József.

— Az elszalasztott gonosztevő. Megírtuk, hogy a múlt héten a debreceni zugó-utcai szállodában Litauer Alter galíciai kereskedő kárára a vele egy szobában alvó társa lopást követett el. 1450 koronát lopott el tőle. És pedig akként, hogy a kereskedőnek párnája alól tizenegy darab 100 koronást és egy darab 50 koronást kivett. A rendőrség megállapította, hogy a veszedelmes szélhámos Weisz Gyula aradi nagykereskedő fiának adta ki magát és hogy a szélhámos tulajdonképeni neve Szalai Nagy Sándor. Valamikor pincér volt. Elzúllott. Az ország legkülönbözőbb részein követett el már szélhámoskodást a legkülönbözőbb álnévek leple alatt. A debreceni rendőrség a szélhámos országos körözését rendelte el és személyleírását sürgőnyileg megküldte a nagyváradai rendőrséghez is. A sürgőny személyleírása közölte azt is, hogy a szélhámosnak bal füle mellett négy öt centiméter barnás színű forradás van, jobb keze mutató uja tompa. Tegnap délelőtt beállított Bacsei Károly nagyváradai rendőrőrmesterhez egy elég jól öltözött ember, aki magát Szalai József pincérnek mondotta és panaszt tett egy nagyváradai pincértársa ellen, aki a panasz szerint 200 koronáját ellopta. Az őrmester a bűnügyi osztályhoz küldte a panaszost. A bűnügyi rendőr-ellenőrök hamarosan előkerítették a meggyanusított pincért, aki azonban tagadott mindent. A szembesítésnél a panaszos Szalai József nagyon gyanúsán viselkedett; nem tudta ugyanis megmondani, hogy mikor és hol lakott együtt pincértársával. A rendőr-ellenőröknek az egész ügy gyanúsak tűnt fel és mindkét felet keresztkérdések közé fogták. Egyszerre csak Szalai József engedelmet kért arra, hogy egy pillanatra a szobából eltávozhassék. Ebben, mint panaszost, nem akadályozhatták meg. Szalai József nem jött vissza többé a rendőr-ellenőrökhez. Hiába várták. Megszökött. Érezte, hogy gyanússá vált a rendőrség előtt — tehát elillant. Egy jó félóra mulva jöttek rá a rendőrségen, hogy a megszökött panaszos nem más, mint a debreceni vakmerő lopásnak elkövetője, az országosan körözött szélhámos: Szalai Nagy Sándor. A rendőrségen ugyanis hagyott egy kis ládát, melyben több levél volt. A leveleket Szalai Nagy Sándorhoz írták. De ezenkívül a rendőrség utólag megállapította, hogy a debreceni rendőrség személyleírása tökéletesen ráillik a megszökött panaszosra. A vakmerő szélhámóst most tovább üldözi a rendőrség.

— Lelőtte a feleségét. Az Arad szomszédságában levő Németszentpéter községben Kun Mihály földesgazda a vadászfegyverével mellbe lötte a feleségét, Hayas Máriát. Az asszonyt Dorogi Istvánhoz szállították Magyarpécskára. Kunt letartóztatták. Azt vallotta, hogy a szerencsétlenség véletlenségből történt, mert ő ittas volt.

— Megszökött rabok. Az esztergomi főszolgabírói hivatal táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Baróczy József géplakatos feltörte börtöne ajtaját és megszökött. — A keszthelyi főszolgabíró is azt jelenti, hogy az ottani fogházból megszökött Bernhardt Ottó 17 éves rab, aki fogoly társait is szökésre csábította.

— Ajánlatok a radnai járásbírói építésére. Fábrián László dr. törvényszéki elnök ma bontotta fel a radnai járásbírói épület és fogház építésére beérkezett ajánlatokat. A beérkezett 23 ajánlat egy része az egész építkezésre vonatkozik; több ajánlat pedig csak egyes munkacsoportokra. Az ajánlatok végösszege ez: Kopasz István és Kopasz János 135,594 kor. 48 fillér, Steiner József 135,644 kor. 48 fillér, Juhász István 6046 kor. 26 fillér, Mairovitz Emil 12123 kor. 16 fillér, ifju Ekkér József 135,682 kor. 29 fillér, Husszerl Manó 3934 kor. 22 fill., ifju Krebsz József 5252 kor. 80 fillér, Pfaff és Schneider 119,792 kor. 64 fillér, Mártonffy Viktor 3731 kor. 84 fillér, Pápay Lajos 10829 kor., Dávid Jakab 120819 korona 37 fillér, Stoll Béla 30615 kor. 80 fillér, Balogh Dávid 2084 korona, Plesch János 4000 kor., Szilágyi és társa 2229 kor., Braun Samu 1725 kor., Braun Soma 2288 korona 90 fillér, Veszely Pál és Román Róbert 5755 kor. 32 fill., Kocsis Lajos 136685 kor. 34 fillér, Göncz és Katona 8666 korona 85 fillér, Koncz Lajos 127,090 kor. 85 fillér, Urbán Endre 721 kor. 79 fillér, Fodor és Reisinger cég 138,906 kor. 44 fillér árban tett ajánlatot. Az ajánlatokat a törvényszéki elnök véleményezés végett az államépítészeti hivatalhoz teszi át, majd ennek beérkezése után felterjeszti az igazságügyminiszterhez, aki dönteni fog: kit biz meg az építkezés végrehajtásával?

— Kardpárbaj. Békéscsabáról jelentik: Ivánka Imre, a békési választókerület országgyűlési képviselőjelöltje tegnapelőtt Budapesten kardpárbajt vívott Nagy Sándor dr. fővárosi ügyvéddel. A párbaj oka politikai összeszólalkozás volt. Ivánka Imre a fején, Nagy a mellén és kezefején sérült meg.

— Erőszakosan ható hashajtószerek ártalmassak és ezért azokat feltétlenül kerülni kell! A természetes Ferencz József-keserűvíz kellemes, rendkívül enyhe ásványvíz. A legjótékonyabb hatású a világ összes hashajtói között, mert megszabadít a legmakacsabb székrekedéstől is, anélkül, hogy bármiféle rossz utóhatása volna. Az orvosok reumás és köszvényes embereknek is ajánlják. — Naponkinti adag: $\frac{1}{2}$ pohár, mely reggel éhgyomorra veendő. 251

— Nagy sikkasztások. Varsóból táviratozák: A múlt éjjel egy óra tájban Meinhard szenátor rendeletére a törvényszéki épületben összegyülekeztek a vizsgálóbírói osztály bírái és hivatalnokai, az ügyészek, rendőr- és esendőr-tisztek, számszerint körülbelül hatszázan. Ezen az éjjeli gyűlésen a revízióval megbízott szenátor utasította a rendőrtisztviselőket és a vizsgáló hatóságokat, hogy bízonyos városrészekben házmotázásokat tartsanak. Varsóban a múlt éjjel összesen 126 helyen, főként hadsereg-szállítóknál, kereskedőknél és a katonai intendatura tisztjeinél, köztük két tábornok lakásán tartottak motozást. Tömérdek levelet és üzleti könyveket elkoboztak. Sok letartóztatás történt. Hír szerint konfiskáltak kétféle millió rubel erejéig kiállított váltókat. Lodzban huszonhat gyártulajdonosnál volt házmotázás. Az üzleti könyveket kocaiszámra vitték el az irodákból és a levelezésnek átvizsgálása hosszú időt fog igénybe venni. A vizsgálóbírák és rendőrtisztviselők egész hada kutatja át az üzleti könyveket.

— Leégett papirgyár. Laibachból jelentik: A 4-éről 5-ére virradó éjjel a Zwischenwässern melletti papirgyárban nagy tűz keletkezett, amelyet az itteni Schlossbergen ágyulóvéssel jeleztek. Az itteni tűzoltóság és mentő egyesület azonnal a tűz színhelyére ment, ahol ekkor már több környékbeli tűzoltóság működött. Miután a Száva jobb partján lévő épületek a repülő sziklák miatt nagy veszélyben voltak, a laibachi gőzfecskendőt a jobb partron állították fel. Hét órai erőltetett munkával sikerült a tüzet lokalizálni. Arra gondolni sem lehetett, hogy a tüzet, mely az egész gyári épületet tartalmazta kerítette, itt eloltani lehessen. Az egész épület leégett a gépházzal együtt, ahonnan azonban a gépeket sikerült kihozni. Nagy papirtömegeket a munkások a Szávába dobtak, nehogy a tüznek tápot adjanak. Két három ember megsebesült. A kár több, mint 2 millió korona. A tűz okát eddig nem lehetett bizonyossággal megállapítani.

— Házasságok, halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban április hó 6-án a következő házasságot kötöttek és halálozásokat jelentettek be: Házasságot kötött: Sipos Mihály kávéfőző Szecska Katalinnal, Balucz Ferenc zenész Zsigmond Bertával, Brenner János főpincér Lőrinczi Erzsébettel. Meghalt: Duma Kornélia 14 hónapos leány, Ivanov Miklósné 65 éves kertészné, Mózes Piroška 7 napos leány, Muntján Györgyné 19 éves sörházi munkás neje.

— Elveszett egy fekete, kicsi növésű szukakutya. Sárga lábú, lelógó füle, „Pipi” névre hallgat. Megtaláló kéri Schweißel József-utca 19. sz. alatt átadni, ahol illő jutalomban részesül. 1627

— Tavaszújdonságok megérkeztek Hege-düs Gyula üzletébe, Arad, Andrassy-tér 15. A legszebb bőr és selyem női táskák, utazó készletek, utazó bőröndök, sport-cikkek, tenniszverők, tenniszlabdák, gumi, focilabdák és füles labdák, a legszebb sétabotok, játékaruk, husvétü illatszerek, husvétü locsolók, háztartási kefe- és pipere áruk stb. nagy választékban és mélyen leszállított árban. Megyei és városi telefon 506. 257

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TÖRVÉNYKEZÉS.

Csőd egy temesvári takarékpénztár ellen.

A felmondott hitel.

Távirati tudósítás.

Arad, április 6.

A temesvári törvényszék a Temesvári belvárosi takarékpénztár ellen, az igazgatóság kérésére, elrendelte a csődöt. A szóban forgó intézetet 1898-ban alapították s 1907—908-ban 5 százalék osztalékot fizetett. Alaptőkéje 200.000 korona, tartalékalapja 76.000 K, betétei pedig 805.000 K. Ezekkel szemben a váltótárca egy millió korona s a jelzálogos követelés 284.000 K. Az intézetnek zálogháza is volt, mely 259.000 koronát tartott lekötve. Ily módon 572.000 korona visszleszámitolást vett igénybe. Az intézetet általában gyöngének tartják már hosszabb idő óta s hír szerint 1909 ben már megszorított hitelekkel dolgozott. Csökkent a betét is, mert ez 1908. végén 805.000 K volt, míg most 700.000 K-ra szállott le.

A temesvári belvárosi takarékpénztár két héttel ezelőtt tartotta közgyűlését, amelyen 13.000 korona tiszta nyereségről számolt be az igazgatóság jelentése.

Ugyanezért elhatározták, hogy a takarékpénztár alaptőkéjét 200.000 koronáról 500.000

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

koronára emelik fel s ezzel vélték az intézet föllendülését biztosítani. A bukás fő és közvetlen oka a visszlezárolási hitel tömeges megvonása; ehhez járult a betétek tömeges felmondása, úgy, hogy az intézet kénytelen volt fizetéseit beszüntetni. Az intézet nevében Róna Ignác dr. kedden délelőtt benyújtotta a törvényszéknél a csődnyitás iránti kérvényt, melyet az igazgatóság összes tagjai aláírtak. A csőd híre a városban meglepetést keltett, a betegek közül sokan a takarékpénztárba siettek, de ott már nem fizettek ki egy fillért sem. A betegek pénze, amely mintegy 700.000 koronát tesz ki, nem vezett el és az intézetet vezető körök törekvése oda irányul, hogy a betegek ne szenvedjenek kárt. A visszlezárolási hitel felmondását a *Temesvári Első Takarékpénztár* kezdte meg néhány nappal ezelőtt; erről tudomást szerzett több fővárosi pénzügyintézet, amelyek szintén érdekelve voltak és ugyancsak felmondták a hitelt. Ezt követte nyomon az elkerülhetetlen bukás.

A temesvári törvényszék kedden foglalkozott a csődkérréssel, azt elrendelte és egyben tömeggondnokul Róna Ignác drt nevezte meg. A követelések bejelentésének határideje június 6-ika, a felszámolási tárgyalás határideje pedig július 6-ika. A csődbekerült intézet bizományban volt felhatalmazva a városi zálogház vezetésével; a városi tanács nyomban intézkedett, hogy a zálogintézet a város részére átvéssék. Ez meg is történt.

SARG-féle 60
KALODONT
LEOJOSS
Fülke POC-CRÉAM

6913.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindennap látlak... Nagyon ismerős akkorok. Mintha reminiscencia volna.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 6

Készáru: Kintlát mérsékelt, vételkedv gyenge, 2 ezer mm. 5-10 fillérrel olcsóbb. Amerika 1-el olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlát	2 órai sárlát
Tengeri 1910. májusra	6 00-6 01	6 00-6 01
Buza 1910. áprílisa	13 41-13 42	13 30-13 31
Zab 1910. áprílisa	8 57-8 59	8 50-8 51
Rozs 1910. áprílisa	7 20-7 21	7 8-7 19
Buza 1910. októberre	11 05-11 06	11-11 01
Buza 1910. májusra	13 29-13 30	13 18-13 19
Rozs 1910. októberre	8 42-8 43	8 38-8 39

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	884 75
Magyar hitelrészvény	803 20
Városi villamos vasúti részvény	348 -

IDEGENEK ARADON.

— Április 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Baron Mór utazó Budapest. — Fischl Pál utazó Budapest. — Czekelius Rezső utazó Nagyszeben. — Járai Lajos utazó Budapest. — Özv. Czinta Demeterné földbirtokos és leánya Borosjenő. — Farkas Soma utazó Budapest. — Liszauer Adolf utazó Budapest. — Reich Géza utazó Budapest. — Kürti Áron utazó Budapest. — Tavolató Ede kereskedő Budapest. — Droszloff Ferenc utazó Bécs. — Ippitei Jakab utazó Bécs. — Weiss Alfréd utazó Budapest. — Dreszler Andor dr. főrabbi Temesvár. — Fusk Jenő utazó Budapest. — Brük Miksa utazó Budapest. — Barna Mór hivatalnok Budapest. — Rosenzweig Sámuel utazó Bécs. — Menozer Adolf utazó Budapest. — Veszendi Sándor utazó Budapest. — Szél Ede utazó Bécs.

Központi szálloda Kondor Ernő tisztviselő Budapest. — Maa Fisdor utazó Bécs. — Szeidel József kereskedő Nagyenyed. — Kapcsa Kázmér feülgyelő Budapest. — Majer Jenő utazó Budapest. — Beretvás Fülöp kereskedő Budapest.

Büntter Ármán utazó Budapest. — Radványi Sándor utazó Budapest. — Bokor Mihály kereskedő Szeged. — Szilágyi Vilmos utazó Budapest. — Molnár Károlyné erdőtanácsos neje Zalatna. — Kugel Sándor kereskedő Brád. — Klein Vilmos kereskedő Nagyvárad. — Vaja Antal jegyző Glogovác. — Horpáczky Ignác utazó Budapest. — Doktor Lipót utazó Budapest. — Markovits Mátyás utazó Budapest. — Somogyi Lajos utazó Budapest. — Láng Ferenc utazó Budapest. — Bartha Antal jegyző Almás.

Vass szálloda. Pál István gazdász S.-Egyháza. — Ardelean György lelkész és neje Erdőhegy. — Bernárdi Nelli kereskedő Pankota. — Osztriner Károly utazó Budapest. — Koch Miksa utazó Nagybecskerek.

Pannónia szálloda. Schvarcz Jenő utazó Szeged. — Steiner Miksa kereskedő Temesvár. — Székely Ferenc utazó Marosvásárhely. — Balog Dezső utazó Budapest. — Fischer Antal kereskedő Apáti. — Neumann Kálmán utazó Budapest. — Kugel Miksáné kereskedő neje és leánya Brád. — Kohn Jakab kereskedő Kövesd. — Kohn Samu kereskedő Kékes.

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

SZULTÁN ERZSÉB

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz térszékpart 22. Költkezelőség EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházán szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1910. évi április hó 7-én:

B: bérlet. B: bérlet.

Itt először:

Amihez minden asszony ért.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Barrie J. M. Fordította: Salgó Ernő.

SZERMÉLYEK:

John Schand	Beregi S.	Maggie, leánya	Novák Irén.
Alick Wylie	Polgár S.	Venables	Várnay Jenő.
David, fia	Delly Lajos.	De la Briere	Follinusné B.
James, fia	Vass Jenő.	Lady Sybil	Zalay Margit

Kezdete este 7 óra felé.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

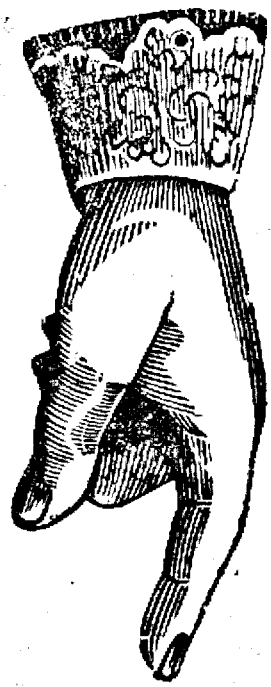
Márc 1910 április 7-én csütörtök

1. A bizalmatlan anyós. Nevettető. — 2. Madame Langlais. Drama. — 3. Ifjuság — bolondság. Kacagató. — 4. Az elkecseregett öngyilkos. Komikus. — 5. Vasutépítés Canadában. Természet után. — 6. Jelenet a ruhás-szekrényben. Kacagató. — 7. Pali, az alkoholellezés. Komikus. — 8. Az utolsó percben. Drama.

Előadások délután 6 órától kezdve.

NYILTÉR.

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nemesak szépséghiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a szájüreget szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehériti Sztraka-féle Menthol fogszappan. Kapható gyógyszertárakban 1 korért. Aradon: gutori Földes Kelemen és Szokoly Sándor urak gyógyszerésztárában, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában.

HA

hull a haja
vagy
korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatásu szert, egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-féle

311

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselő:

Barabás és Stefanovits, Budapest, Alagut-utca 5. szám.

Uj női kalap divatterem!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, miszerint helyben, **Andrássy-tér 20. sz. a.,** (Fischer Eliz-palota udvarában) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női-kalap divattermet nyitottunk.

Támaszkodva több éven át szerzett tapasztalatainkra, melyeket Pavicics M. urnő helybeli divattermében sajátítottunk el. 1273

Divat-termünkben mindennemű **átalakítások és javítások** a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Gyászkalapok 24 órán belül készíttetnek.

Teljes tisztelettel

Schweiger Anna és Békési.

6783

Keresztetik

egy olyan

gépkezelő,

kinek alacsony és magas nyomású kondenzátoros gőzgépekről vizsgálja van, érti az esztergályozást, szerelést, a malomban előforduló, összes lakatos munkát tudja. Kik gőzmalomban voltak már, előnyben részesülnek. 1625

Ajánlatok küldendők

Gera Ferenc

gőzmalma, Nagylak.

6792 - 1910.

Hirdetmény.

Arad város közönsége nevében közhirrre tesszük, hogy Arad város gyámpénztára 1909. évi zárszámadását folyó évi április hó 3-ától számított 15 napi közzemlére a városháza I. em. tanácstermébe közzemlére kitettük azzal, hogy ezen számadások ellen a község kötelékéhez tartozó bármely polgár az esetleges észrevétel avagy felelőzéssel élhet.

Arad, 1910. évi április hó 2.

A városi tanács.

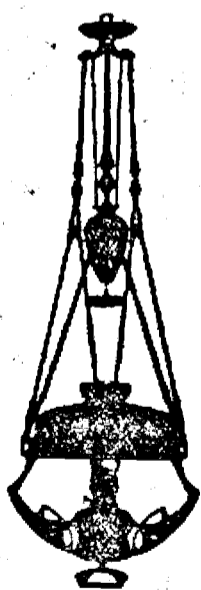
Győződjék meg!

Ha finom arany ékszert és brilliáns tárgyakat akar venni vagy készíttetni, mily bámulatos olcsón szerezheti

WALDMANN I.
ékszerművesnél

Szabadság-tér 14.
(Fiume-kávéház mellett.) 567

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizléesesebb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy vá- függő és laszték asztali lámpákból.

Legjutányosabb forrás 321

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képkerekek

órlási választék, több mint 400 új izléeses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, **Andrássy-tér 20. szám**
(Fischer Eliz-palota.)
Megyei és városi telefon szám 568.

Admirál-olaj a legjobb padlók beeresztésére.
Pormentes, szagtalan.

Kellemes ajándék

Alcohol mentes illatszerek.

Üvegie 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a **fenyő-illat.**

A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f.

Az arc szépségét előmozdítjuk, a bőrt üdév, bársonysimává tesszük **Rozsnyay**

„Szeráj arckenőcse“

használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.

Kitünő minőségű fehér asztali bor.

Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.

Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

411

Arad, Szabadság-tér.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépségítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Angol női divattermemet

nyeknek is megfelelő **kosztümöket** legizléeseseb szabás szerint, gyorsan és szolidan elkészíteni.

Szives látogatást kér, kitünő tisztelettel

1335

ajánlom az igen tisztelt uri hölgy közönség szives figyelmébe. Számos évi tapasztalataim alapján módomban áll a modernül berendezett salonomban a legkényesebb igényekre.

KÖVESDY LAJOS

női szabó. ARAD, Deák Ferencz-u. sz. 9.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Wesselényi-utca 34. sz. a. a mai kor igényeinek megfelelő

lakatos műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületvasalásokat, vaskerítést, sarrácsokat, valamint takaréktűzhelyeket a legszébb és legjobb kivitelben.

Javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Tervekkel és költségvetésekkel készséggel szolgálok.

Kiváló tisztelettel

Böszörményi János,
lakatos mester.

Ugyanott egy jóerkölcsű fiu tanuló-
nak felvétetik. 505

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfo-
nat, szita-árak és acélsod-
rony ágybetét készítőik :-:

Arad, József főherceg ut 8.

Gyártelep: Kossuth-utca
45. szám. Telefon 557. sz.

Ajánlják minden e szakba vágó dol-
gok állandó nagy raktárát a nagy-
érdemű közönség szives figyelmébe,

melyek versenyképes és
olcsó árért kaphatók.

Arjegyék kívánatra hérmentve
küldetik.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a közeledő építési szezon alkalmából elvállalok mindennemű

építkezési munkálatokat

kezdve a legegyszerűbb dologtól a legmodernebb kivitelig, ugyszintén tervezéseket, átalakításokat, javításokat, szóval minden e szakmába vágó munkálatokat a legjutányosabb árakon. 1844

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Fodor József,

képesített kőművesmester

Miklós-u. 49.

Eladó!

Egy új vendéglői vagy nagyobb házhoz ó főző lyukkal ellátott takaréktűzhely vasból, csapos rész títell.

8 drb. favirágátlak, felül díszes fakorlással, 160 cm. hosszú, 125 cm. magas.

2 drb. használt üstház, üsttel együtt.

1 drb. nagyobb cserepkályha, használt.

4 mtr. kerítés rács, 4 méter folyosó rács, több különböző méretű vasablakok, 2 íróasztal.

1 esztergapad fémnyomásra, géphajtásra.

3 drb. Görredőny, új, 140 cm. széles,

295 cm. hosszú, teljes méretben,

1 drb. Görredőny, új, 80 cm. széles,

370 cm. hosszú.

Zászlótartók készletben vannak.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos 1385

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Telefon 590.

Hirdetés.

Tudatom aradmegye gazdaközönségével, miszerint a világhírű **Massey Harris Co. r. t. gépgyár** képviselőjét aradmegyére elvállaltam.

Ezen óriási gyárak a legkitűnőbb acélból, a legkönnyebb s ugyszólván törhetetlen eszközöket gyártanak.

Arató, fűkaszázó, szénaforgató, gyűjtő (lógereblye) gépeket, kultivátorokat, **tárcsás** boronákat szivesen küldök gazdatársaimnak kipróbálásra.

Ugyszinté elvállaltam a **Ganz és Társa Gépgyár Részv. Társ. gőzekékbeni** képviselőjét s e tekintetben szivesen nyujtok felvilágosítást. Aradmegyében a kezelésem alatt álló három garnitúrával elvállalok **gyeptörést és mély szántást**, igen jutányos áron. A szántásról referenciákat adhatnak:

Kisjenői főhercegi uradalom: Kisjenő. Gróf Wenkheim Frigyes uradalma Székudvar. Báró Solymossy Lajos uradalma Borosjenő. Nagyváradi lat. szert. Püspökség uradalma Beél. Dr. Étes Géza uradalma Bokszeg. Hermann Krisztián uralma Monyoró. Paikert Henrik és Czárán János nagyhirtokosok Seprős. Faltay Andor bérlő Apáti, Nitsch Rezső bérlő Barakony.

Gazdaságomban állandóan elfogadok előjegyzést: **poian-schinx yorkschei-re választott malacokra** s ugyanilyen **tenyész kanokra.**

Kralovánszky Kálmán, Seprős.

Telefon 6. szám

1533

Cementlapok,

Betoncsövek,

Kutgyűrűk cementből

Cement vályuk,

elsőrendű kivitelben,

olcsó árban kaphatók

Vas és Társa

cégnél

1218

Arad, Boros Béni-tér 6.

**Gyárosok,
pénzintézetek,
vállalatok,
kereskedők,
iparosok**

üzleti

könyvek-

ben

101

**papiros- és
írószerekben,**

irodai cikkekben

forduljanak ajánlatért

Pichler

Sándor hoz

ARAD,

Szabadság-tér 1.

Telefon 308.

Képes árjegyzék ki-
vánatra ingyen.

101

Pankota főutcáján a legforgalmasabb helyen nagy üzleti helyiség kiadó

teljes berendezéssel együtt, 1910. szeptember hó elsejére.

Ezen helyiségben 40 év óta virágzó fűszer, rőfős és rövidáru üzlet áll fenn. — Bővebb felvilágosítást nyújt a háztulajdonos:

Kaufmann Károly,
Pankotán. 1616

Mozdonyvezető.

Alváczi iparvasutunkhoz keresünk egy szakavatott, teljesen megbízható nős mozdonyvezetőt azonnali vagy április 15-i belépésre. 1623

Ajánlatok az eddigi működésről szóló bizonyítványok csatolásával SEIDNER BERNÁT és FIA céghez, BERZOVA (Aradmegye) küldendők.

Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete tavaszi cipő-árjegyzéke.

Női-cipők:

Kemot laszting...	frt. 1.50
Kivágott cipő zergebőrből	2.— feljebb
Regatta	2.80
Regatta zsevrőbőrből	4.50
Fűzős zergebőrből	3.60
Fűzős zsevrőbőrből	5.50
Gombos zergebőrből	4.80
Gombos zsevrőbőrből	6.50

Férfi-cipők:

Cugos cipő, sima, vikszos	3.30
Cugos cipő, bezeces, vikszos	4.—
Bergsteiger cipő, tükörbőrből	4.80
Cugos cipő, sima, dongola könnyű fájós lábakra	5.—
Bergsteiger cipő, zsevrőbőrből	6.50
Cugos cipő, bokszbőrből	5.80
Bergsteiger cipő, bokszbőrből	6.20
Bergsteiger cipő, barna zsevrőbőrből	7.80
Fél cipő, zsevrőbőrből	5.—

Gyermekcipőket minden nagyságban raktáron tartunk. 1357

Vidéki megrendeléseknél a lábnyomot papírra lerajzolni kérjük.

Utánvét mellett szállított áruknál 8 napon belül a meg nem telelőt becséréljük.

5478—1910.

Hirdetmény.

A nagyméltósága m. kir. honvédelmi ministeriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd főreál iskolában és a honvéd Ludovica Akadémiában az 1910—1911. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint fél díjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betölteni.

A részletes pályázati feltételek a város katonai ügyosztályában betekintheők.

Arad, 1910. évi március 19.

A városi tanács.

Ablakredőnyök!

Valódi önműködő amerikai ablakredőnyök **gyári raktára**, valamint damast és pálcika redők dus választékban kaphatók legjutányosabb árak mellett. Kívánatra ajánlat és mintával készséggel szolgálók, 1433

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű, férdivat és játékküzlete Arad, Szabadságtér 21. (Lengyel-ház.)

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány és gombkötő áruk nagy raktára.

891 Rendelések a legzülésebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

Telefon szám 151.

Regy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

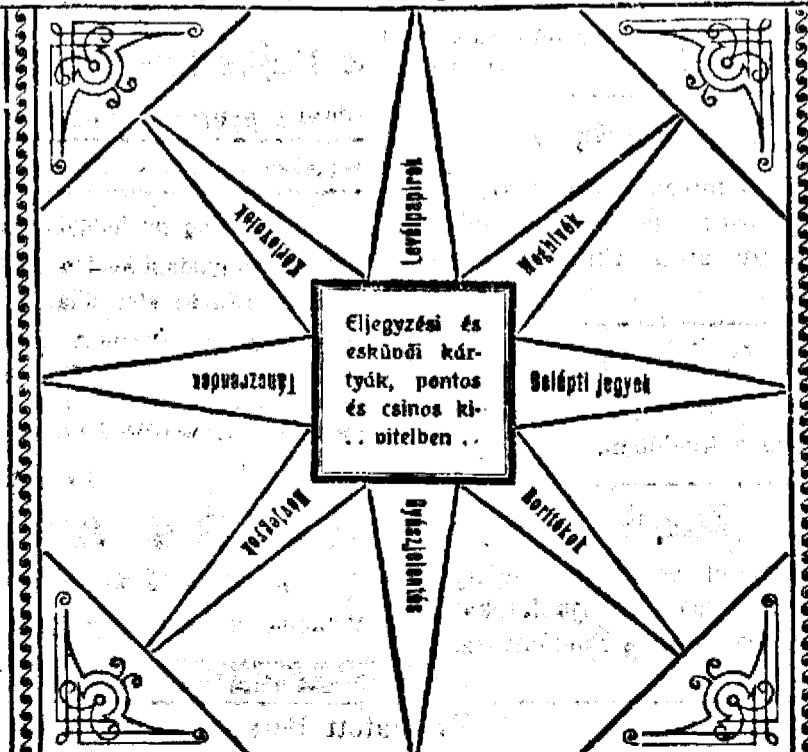
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Betűtámlantóde.

Ridmija klttádon berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmederőbb kivitelben jutányos árban készíttetnek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legjelentesebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre : 24 korona.
1 hóra : 2 korona.

Vidéken:

1 évre : 28 korona.
1 hóra : 2 kor. 40 f.

Eszközlethezi telefon 287.
Kiadóhivatal 51.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A K I N E K

Ismeretség híján

házasra,
revelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

A K I

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

A K I

eladni kíván

borot,
szagorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

A K I

mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

A K I

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetés

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstnemekeket ki-
váltak és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 508

Első májustól

egy üzlethelyiség kiadó József fő-
herceg-ut 9. Bővebbet Wild Ferenc
cukrásznál 1608

Bejárónő

ki jól főz és tiszta, felvétetik
Luther-utca 1. szám, ajtó 15. 1622

Kiadó!

2 tágas műhely mellékhelyiséggel
(esetleg raktárnak) augusztus 1-re.
Továbbá egy egész különálló ház
4 szoba, fürdőszoba stb. nov. 1-ére
Csernovics Péter-utca 28. szám
alatt. 1621

Eladó

szekrények, ágyak, fürdőkád stb.
Rákóczi-utca 10. alatt. Ugyanott
eladók építkezésekre igen alkal-
mas telkek Margit-u. 3-4. 1626

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos

vizvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Egy gépirónő

állást keres, ki Monarch, Reming-
ton, Vdeál és Adler gépeken ir.
Cim Demeter-u. 25. sz. 1628

Ebédő,

szalon és hálószoba butorok, egy
remek fekete mahagoni női ír-
asztal, légszesz csillárok, jégsek-
rény és velencei tükör elköltözés
miatt eladók. Cim kiadóhivatalban.
1629

Remington írógép

javított, kifogástalan, olcsóért el-
adó. Cim a kiadóhivatalban. 1630

500 korona

óvadékkal pénzbeszedői vagy más
bizalmi állást keresek. Arad és
környékén teljes ismeretséggel bi-
rok. Cim a kiadóhivatalban. 1551

Keresek

egy száraz raktárt májustól no-
vemberig, mely alkalmas butorok
elhelyezésére. Ajánlatokat „butor“
jellegével a kiadóhivatal továbbít.

10 perccel

a vonat érkezése után házhöz szál-
lítjuk az összes fővárosi napilapo-
kat havonként vagy negyedéven-
kénti előfizetésre, valamint szá-
monként is. Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedése Arad, Andrássy-tér 16.
671

Szakácsnő,

ki jól főz és ügyes, tiszta szoba-
leány azonnali belépéssel kereste-
tik. Cim a kiadóhivatalban.

Saját termésű

kitűnő minőségű gyoroki boraimat
palackokban, új bor literje 28 kr.,
6-bor 1908. évi 40 kr 1908. évit
84 kr-ért árusítom. Polyák Lajos,
Teleky-utca 14. 1072

Lakás

két szoba, konyha, csukott gang
kiadó. Demeter-utca 111a. 1599

Egy teljesen új Puch-féle

kerékpár igen jutányos áron eladó.
Cim a kiadóhivatalban. 1605

Különbejárati

modernül butorozott szobát kere-
sek belvárosban lehetőleg fürdő-
szoba használattal. Cim a kiadó-
hivatalban.

Egy jó karban levő

himzett zongora terítő jutányosan
eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Keresek

május elsejétől november elsejéig
egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat
„2 szoba“ jellegével a kiadóhivatal
továbbít.

Végre megjelentek

Dóczy, Fráter és Balázs nótás-
könyvei, melyek együttesen, tok-
ban 5, külön 2 koronájával kap-
hatók. A magyar dalköltészet e
több, mint 100 koronát érő gyön-
gyei csak rövid ideig lesznek ez
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-
gált dobozu levélpapírok minden el-
fogadható árban kaphatók. Vidékre
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó
könyvkereskedése, Aradon. 525

Legtinomabb

impregnált

női havi kötők

tuczonként 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók

Földes Kelemen

gyógyszertárában
Aradon, Deák Ferenc-
utca 11 szám.
881

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertervekben

arany és ezüstnemekekben, Arad legna-
gyobb óra és ékszertervek

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-pala.a.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemekek, gyémánt és brill-
iáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a
n. é. közönség szives tudomására
hozni, hogy Schweidel József-utca
9. sz. alatt egy teljesen modernül
berendezett 1418

butor asztalos műhelyt

nyitottam. Elvállalok minden e
szakmába vágó munkákat a leg-
szébb és legpontosabb kiszolgálás
mellett.A nagyérdemű közönség szí-
ves pártfogását kérem, tisztelettel

Jónás Aladár,

asztalos-mester.

Egy jó házból való fiu tanulónak
felvétetik.

Varga János

Arad, Deák F.-u. 30.

Kész butoráru üzlet.

Rendeléseket elfogad ugy asz-
talos, mint kárpitos szakmában
legjutányosabb árak mellett. 508

Mielőtt

butort

vásárolna, tekintse meg raktáron
levő modern háló-, ebédlo- és egyéb
butoraimat, melyeket üzletáthelye-
zés miatt jutányos áron elárusítok.
Tisztelettel

Molnár Antal

asztalos-mester. 1501

Arad, Part-utca 4. májustól Kápolna-u. 3.

Part-utca 4. számú ház
szabad kézből eladó.

A világ

legtökéletesebb

szépitő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot,
bibireset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az eleg ns hölgyközönségnek kedvenc szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitő-
szerek közül az első díjat nyerte el. (Diszkrétül a nagy aranyérmekkel.)Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu
tégely 2 korona.Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál
csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

421

HAJÓS ÁRPAD gyógyszertárában

Arad, Andrássy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszertár, illatszertár és drogeriában.